

INFORMATIVNI

Železnik

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto IX.

Ravne na Koroškem, januar 1972

Št. 1

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarn Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Šater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

Glavni direktor Franc Fale

OB NOVEM LETU

Leto 1971 je za nami. Postalo je preteklost. Kljub temu pa moramo pregledati poslovne uspehe, ki smo jih v tem obdobju dosegli in hkrati ugotoviti, kje smo bili manj uspešni.

Kot za leto 1970 tako tudi za minulo leto 1971 velja značilnost tržne nestabilnosti — kronične bolezni jugoslovanskega gospodarstva nasploh in v cirkusu divjanja cen na vseh področjih se je razvijalo poslovanje naše tovarne in ostalih dveh slovenskih železarn na Jesenicah in v Štorkah.

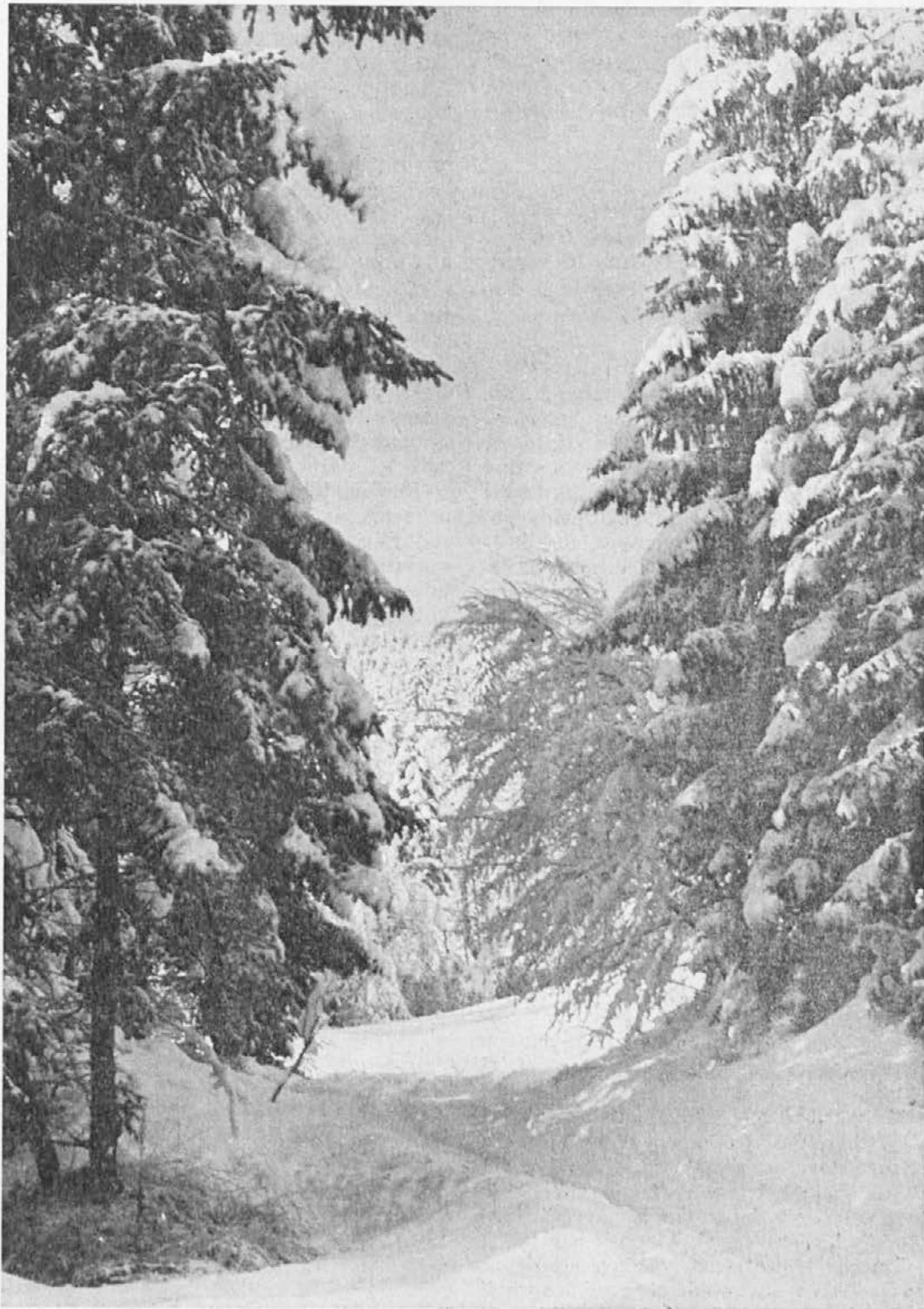
V začetku leta 1971 predvidene sistemske rešitve za počasno uvajanje stabilizacije tržišča so se začele izvajati pozno ob koncu leta. Namesto da bi v začetku novega leta bili znani vsi instrumenti gospodarjenja, pa je pred nami več neznank, ki se bodo — tako upamo, postopoma reševale v letošnjem letu.

Sredi minulega leta — 6. julija 1971 — je našo tovarno obiskal predsednik republike tov. Tito. Zanimal se je za naše delo in težave, mi pa smo mu odkrito obrazložili, kako delamo in živimo na Ravnah. Opravičil se je, ker ni mogel na proslavo 350-letnice železarn Ravne oktobra 1970, zato pa nas je obiskal v minulem letu. Naša delovna skupnost je bila z obiskom najvišjega predstavnika države zelo počaščena. Titov obisk in njegove tople besede pa so nas moralno podpirale pri naših proizvodnih naporih v minulem letu. Leto, polno težav, je hkrati bilo tudi leto napredka in poslovnega uspeha. O tem bo več napisanega po zaključnem računu.

Če nekoliko podrobneje pregledamo, kako smo poslovali, kje smo bili uspešni in s čim ne moremo biti zadovoljni, potem moramo ugotoviti naslednje:

Skupna proizvodnja je v preteklem letu bila dosežena v višini 393.700 t, kar je 99,6 odst. predvidenega plana oz. 70 odst. več kot v letu 1970. Planirano proizvodnjo so dosegli in presegli v topilnici, valjarni, kovačnici in vzmetarni.

Blagovna proizvodnja je bila v letu 1971 dosežena količinsko 120.023 t, kar je 102,2 odst. predvidenega plana oz. 13,4 odst. več, kot smo predvidevali v letu 1970. Pri valjarni moramo omeniti, da je visoka prekoračitev plana delno pogojena s proizvodnjo gredic, ki smo jih delali za Štore in za trgovsko podjetje INEX.

Srečno 1972

Realizacija, to je vrednost prodaje našega blaga, je bila v začetku načrtovana v višini 480 milij. din, v mesecu marcu pa z akcijskim programom povišana na 520 milij. din. Dejansko pa je bila realizacija za leto 1971 dosežena s 617 milij. din. Takoj moramo omeniti, da je tako povišanje realizacije pogojeno z nestabilnimi tržnimi razmerami in višjimi cenami, ki smo jih tudi mi dosegli pri prodaji jekla v letu 1971. Medtem ko je bila leta 1970 poprečna prodajna cena 4,03 din/kg naših proizvodov, je cena poprečno za kg zrastle za 1,30 din oz. se je povišala na 5,33 din/kg. V primerjavi z letom 1970 so se najbolj povečale cene valjanim profilom, vendar so bile na nivoju ustreznega mehanizma dovoljenih cen. Nekaterim našim izdelkom so cene letos narastle, drugi naši proizvodi pa so imeli skozi leto 1971 zamrznjene cene. Zamrznjene cene sedaj veljajo na vsem jugoslovanskem trgu, za vse proizvode do konca februarja 1972. leta.

Število zaposlenih

V letu 1971 smo imeli poprečno zaposlene 3704 delavce ali po planu 99,6 odst.

V primerjavi z letom 1970 pa se je število zaposlenih povečalo za 3,5 odst.

Produktivnost

Tudi v produktivnosti smo napredovali, čeprav ne dovolj. Produktivnost, merjena v t/zap./mes. na skupno proizvodnjo, se je v letu 1971 v primerjavi z letom 1970 za 3,5 odst. povišala. Če produktivnost ugotavljamo po doseženi realizaciji, potem ugotovimo, da je na zaposlenega/mesec bila kar za 36,6 odst. višja kot v prejšnjem letu. To je ponovno odraz povišanja in reguliranja cen določenim proizvodom s področja črne metalurgije.

Izplen je v primerjavi z letom 1970 skoraj enak. Le v predelovalnih obratih se je izboljšal zaradi znižanja izmečka in večje skrbi za racionalno trošenje raznih materialov.

Naši proizvodni obrati so se morali v minulem letu ukvarjati z raznimi težavami. Problematika je bila zelo pestra in zasluži, da si jo nekoliko ogledamo.

V topilnici so bili zastoji zaradi redukcije električne energije in zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala. Težave so bile zaradi neredne oskrbe ferolegur spričo splošno znane finančne situacije, v kateri se nahaja tovarna. V poletnih mesecih pa je fluktuacija kadrov vplivala na splošne težave, s katerimi se je ukvarjal obrat.

V livarni so bile težave zaradi ozkih grl v čistilnici, kar pa je bilo delno rešeno z nabavo novega agregata za čiščenje jeklotine. Tako kot v vseh težjih obratih je tudi v čistilnici bilo več težav zaradi fluktuacije, ki pa se je ob koncu leta ustalila.

Čeprav je valjarna v glavnem dobro poslovala, so bili problemi zaradi popravil žerjavov, peči itd. Zlasti na srednji progji je bila proizvodnja asortimana dokaj pisana, zato je bila količinska proizvodnja profilov dosežena malo pod planom. V valjarni je bila visoko presežena realizacija tudi prav zaradi regulacije cen valjanim proizvodom.

Z vodilnimi tovariši iz mehansko obdelovalnih obratov pa je v sodelovanju s so-

delavci in vodstvom valjarne bilo uspešno rešeno valjanje platiranega materiala na težki in srednji progji. Doslej je železarna Ravne ta material uvažala, v letu 1972 pa lahko nastopa že kot izvoznik.

V kovačnici so bile težave zaradi okvare težke stiskalnice. Kljub temu pa je ta obrat dobro delal in mnogo prispeval k naši skupni realizaciji. V okviru investicijskih naložb so bila v minulem letu opravljena glavna dela na podaljšku hale v kovačnici. Nova, večja, prostornejša kovačnica bo znatno pripomogla k večji in kvalitetnejši proizvodnji v bodoče.

V obratu jeklovleka je primanjkovalo naročil, zato ni bil dosežen proizvodni načrt. Take proizvode, ki smo jih delali doslej v tem obratu, trg vedno manj išče, zato bo potrebno v jeklovleku rekonstruirati obrat.

Tudi v vzmetarni ni bila dosežena količinska proizvodnja zaradi opustitve nekaterih gospodarsko in komercialno nezanimivih proizvodov, predvsem vzmetnih palic. Sicer pa je v tem obratu bilo dovolj naročil, tako da je oviro predstavljala bolj delovna sila. Realizacija v tem obratu je bila kljub temu malenkostno presežena.

Mehanična delavnica ni dosegla načrtovane količine zaradi velikega premika v asortimanu, predvsem v proizvodnji stiskalnic. Kljub temu pa je realizacijo dosegla, čeprav so cene v glavnem ostale na starem nivoju. Zato je ta ugotovitev za mehanično delavnico toliko bolj pomembna.

Problematika je pereča zaradi iztrošene strojne parka. V bodoče bomo morali najti možnost za hitrejšo obnavljanje strojev v tem obratu. Napredek beležimo v glavnem pri vsej serijski proizvodnji, če to primerjamo z letom 1970. Večja je bila proizvodnja industrijskih nožev, brzoreznega orodja in orodja za pnevmatične stroje.

Oskrba z repromaterialom se ni bistveno izboljšala. V teku so raziskave tržišča za povečanje proizvodnje zlasti pri industrijskih nožih in kasneje pri pnevmatičnem orodju. V teku je tudi raziskovanje tržišča za orodje za stiskalnice, kar naj bi v perspektivi delala naša tovarna.

Gibanje osebnih dohodkov

Kot je znano, v železarni Ravne ugotavljamo na dva načina poprečne osebne dohodke. Prvi način so osebni dohodki z regresom, drugi način pa so čisti osebni dohodki.

Za leto 1971 ugotovimo, da so bili osebni dohodki z regresom poprečno izplačani na mesec 1.689,94 din na zaposlenega, v letu 1970 pa 1.421,47 din oz. za 18,9 odst. več. Če pa ugotavljamo izplačilo osebnih dohodkov brez regresa, potem so bili v letu 1971 izplačani poprečno mesečno v znesku 1.671,47 din, v letu 1970 pa 1.402,68 dinarja na zaposlenega. To je 19,2 odst. več kot v letu 1970. Pri izplačevanju osebnih dohodkov smo težili za tem, da se upoštevajo višje cene življenjskih stroškov na trgu hkrati z našimi prizadevanji po večji produktivnosti.

Trdimo lahko, da smo ostali realni in da so osebni dohodki rastli sorazmerno z večjo produktivnostjo na eni in z višjimi življenjskimi stroški na drugi strani.

Ko smo obravnavali realizacijo, smo ugotovili, da smo prodali našega blaga za 617 milij. din. Takoj pa moramo omeniti, da je realizacija bila visoko presežena proti planirani in 13,4 odst. po tonaži proti letu 1970. Na domačem trgu smo prodali 109,952 ton, za kar naj bi dobili 557,230.000 dinarjev, izvozili pa smo 10.071 t, za kar smo dobili 59,717.000 din. O uvozu bo govor še kasneje.

Glede prodajne in finančne problematike pa moramo omeniti staro zakonitost, da je takrat, ko se lahko prodaja, težko nabavljati in takrat, ko se lahko nabavlja, težko prodajati. In v letu 1971 smo lahko prodajali nekoliko več. Težje pa je bilo nabavljati. Te težave so pogojene zlasti zaradi velike nelikvidnosti, ki je prisotna v vsem jugoslovanskem gospodarstvu.

Naši kupci — dolžniki nam dolgujejo 233 milij. din, medtem ko smo mi dolžni našim dobaviteljem 57 milij. din. Povsem razumljivo je, da so zaradi takega dolžniško-upniškega razmerja bile med letom velike težave z redno oskrbo reprodukcijskega materiala in še posebej težave zaradi izplačila mesečnih osebnih dohodkov. Ker je naš žiro račun blokiran in blokada presega 40 milij. din, predvidevamo nekatere drastične ukrepe, da bi zmanjšali število naših dolžnikov. Načrtujemo skupno akcijo v okviru združenega podjetja z železarnama Jesenice in Štore. Naša prodaja pa bo morala v letu 1972 še bolj kot doslej gledati, da bo dobila prodano blago pravočasno plačano, tistim pa, ki tega nečje razumeti, bomo morali ustavljati dohave.

Plana izvoza žal nismo dosegli in tu so bila naša prizadevanja neučinkovita in pomanjkljiva. Medtem ko smo za leto 1971 planirali izvoz v višini 5 milij. \$, smo tega dosegli le 3,531.721 \$ oz. v dinarjih s premijo 59,770.000. Tonažno smo predvidevali 22.760 t izvoza, dejansko pa smo izvozili le 10.071 t. Tu moramo pripomniti, da se je izvoz strukturalno zelo izboljšal, tako da smo izvozili v glavnem finalne proizvode, medtem ko je bila značilnost izvoza v l. 1970 v polfinalnih proizvodih.

Devalvacija dinarja in revalvacija zahodnih valut nas vedno bolj sili v povečan izvoz. Tudi višja retencijska kvota je vzpodbudna za večja prizadevanja na področju izvoza. Za vsako ceno se bomo morali v letu 1972 bolj orientirati k večjemu izvozu, da bomo lažje nastopali tudi z argumenti po uvozu tistih materialov, ki jih ne moremo dobiti na domačem tržišču.

Glede orientacije nabavne politike pa se moramo čim bolj nasloniti na domače tržišče in kupovati čimveč domačih proizvodov in surovin. Z večjo vnemo pa moramo zahtevati z domačega tržišča vsaj tisto, kar nam objektivno lahko nudi. Tu morajo biti naša prizadevanja mnogo večja, kot so bila v zadnjih letih, če se hočemo čimprej izvleči iz težkega finančnega stanja.

Prepričani smo, da bo tako naša prodaja kakor nabava v novi organizacijski obliki, ki je bila sprejeta na delavskem svetu železarne konec meseca decembra 1971, dojela vso pomembnost in odgovornost svojega dela.

Ker smo v kratkem obrazložili poslovne in probleme v letu 1971, je prav, da

obrtno obrnemo k našim ciljem ob novem letu 1972.

Delavski svet železarne Ravne je na seji dne 27. 12. 1971 obravnaval tri pomembne zadeve za našo železarno:

- plan proizvodnje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za leto 1972,
- spremembo organizacije tovarne in
- spremembe in dopolnitve statuta.

V planu proizvodnje predvidevamo v letu 1972 411.900 t oz. 34.300 t mesečno. Plan blagovne proizvodnje je postavljen v višini 125.000 t ali 10.500 t mesečno. Za prodajo pa je bil sprejet načrt po količini 124.200 t ali 10.350 t mesečno.

V II. polletju 1972. leta predvidevamo začetek proizvodnje posebno čistega jekla z elektrolitičnim postopkom — EPŽ. Ta novi proizvod bo pomembno izboljšal kvaliteto našega asortimana.

V blagovni proizvodnji predvidevamo, da bodo izdelki 114. panoge udeleženi z 82,4 odst., medtem ko bi na 117. panogo — mehansko obdelovalne obrate — odpadlo 17,6 odst. proizvodnje.

Glede izvoza je bilo že omenjeno, da smo v letu 1971 nazadovali, čeprav je sicer bil izvoz v strukturi mnogo ugodnejši kot v letu 1970. Za leto 1972 načrtujemo 22.300 t izdelkov za 5 milij. \$ vrednosti. Ponovno moramo poudariti, da večji izvoz postaja imperativ naše podjetniške dejavnosti in splošne poslovne orientacije ne samo naše tovarne, ampak vse slovenske in jugoslovanske industrije. Samo če bomo več izvažali, bomo lahko tudi uvažali.

Visok uvoz v Jugoslaviji, ki je bil zlasti značilen nekaj let nazaj, in tako nizek izvoz ne more stabilizirati našega gospodarstva. Le usklajena izvozno — uvozna bilanca lahko uredi naše tržne razmere in naše gospodarstvo. Samo to je realen koncept, vse drugo pa je nepotrebno filozofiranje, ki ga negira ekonomska znanost.

Ker so slovenske železarne najbližje srednje Evrope, morajo več izvažati in več napraviti na področju mednarodnega blagovnega prometa in mednarodne delitve dela nasploh. Tu smo doslej še premalo naredili in nas čakajo zahtevne naloge, ki jih bomo morali v bodoče hitreje in bolj pogumno reševati.

Realizacija je predvidena v letu 1972 v višini 650 milij. din ali poprečno 56 milij. din mesečno. Ker se jugoslovansko tržišče polagoma umirja in so nekateri stabilizacijski ukrepi že začeli učinkovati, je porast realizacije po našem mnenju realen, če ne bodo ponovno zdivjale cene in odpovedali že sprejeti in predvideni sistemski ukrepi za postopno stabilizacijo.

Omenjeno je že bilo, da bomo morali rigorozno nastopiti proti našim kupcem, da bodo plačevali naročeno blago, hkrati pa bomo morali več napraviti, da se bomo držali rokov in da jim bomo dali ustrezno kvaliteto.

Plan števila zaposlenih za leto 1972 predvideva, da bo poprečno zaposlenih v tem letu 3820 delavcev oz. 2,2 odst. več, kot jih je bilo v letu 1971. Zaradi pojave recesije v nekaterih zapadnih državah tudi fluktuacija strokovnega kadra ne bo več tako velika, kot je bila doslej. Pričakujemo celo, da se bodo nekateri naši bivši sodelavci vrnili v našo delovno skupnost.

Tudi kvalifikacijska struktura v železarni Ravne se počasi, a stalno izboljšuje.

Vedno več imamo študentov, ki pridno in marljivo študirajo na raznih višjih in visokih šolah ter dopolnjujejo svoje praktično znanje s teorijo. V naslednjih letih zato lahko pričakujemo še znatnejše premike v izboljšanju kvalifikacijske strukture zaposlenih v železarni Ravne.

Poleg plana proizvodnje in realizacije za leto 1972 je delavski svet razpravljao o novi organizaciji tovarne in novo organizacijsko obliko tudi sprejel. Že nekaj časa je znana norveška firma IKO iz Osla delala za našo tovarno novo sodobno organizacijo, ki naj bi znatno prispevala k izboljšanju našega poslovanja nasploh. Vedno večje število zaposlenih, vedno več proizvodnih naprav, večji obseg proizvodnje, povečane zahteve trga in novi tržni pogoji so zahtevali, da se korenito prilagodimo novim razmeram in da ustrezno reorganiziramo podjetje. Doslej je bil vodstveni kader preveč obremenjen s tekočimi problemi in se zato ni mogel dovolj baviti s perspektivno politiko razvoja podjetja in z drugimi pomembnejšimi vprašanji gospodarjenja naše železarne nasploh. Z novo organizacijo želimo dohiti razviti svet in se v bodoče usmeriti predvsem v to, da bo jeklo železarne Ravne zdržalo konkurenco na trgu, da bomo dosegli čim večjo specializacijo proizvodnje, ki je pogoj visoke rentabilnosti, da bomo povečali obseg mehanske predelave tistih proizvodov, ki so dohodkovno najbolj zanimivi, da bomo pospešeno izkoriščali tehnološke in druge dosežke razvitih dežel, da bomo izkoristili prednosti, ki jih imamo zaradi lege kraja in ljudi v našem kraju in okolici ter da bomo znali učinkovito izrabiti znanje zaposlenih delavcev — strokovnjakov vseh starosti in poklicev.

Vse te cilje bomo lažje dosegli s tako organizacijo podjetja, ki zagotavlja večjo delitev dela, natančneje opredeljeno odgovornost, decentralizacijo odgovornosti in večjo organizacijsko povezanost.

Nova organizacijska oblika je značilna predvsem zaradi dveh proizvodnih enot — metalurške enote in enote za mehansko

predelavo. Z novo organizacijo bo omogočeno boljše sodelovanje med razvojem, ki je na novo ustanovljen, prodajo, pripravo dela in proizvodnjo. Zato pričakujemo, da bo na delavskem svetu sprejeta organizacijska oblika izboljšala našo kvaliteto, znižala stroške proizvodnje in izboljšala dobavne roke.

Hkrati pa nudi nova organizacija v železarni Ravne možnost uveljavljanja mladim strokovnjakom na novih odgovornejših delovnih mestih. Skratka, nova organizacija naj bi prispevala k našemu vsestranskemu boljšemu poslovanju in boljšim poslovnim uspehom nasploh. To je njen cilj in ta cilj mora tudi doseči. Od nas pa je odvisno, kdaj se bodo ta prizadevanja uresničila. Čim večja bodo naša hotenja, tem prej bo nova organizacijska tvorba postala podjetniško dejstvo sodobne poslovnosti.

Ker je bila sprejeta nova organizacija tovarne, je delavski svet sprejel tudi spremembe in dopolnitve tistega poglavja statuta, ki ureja in določa organizacijo podjetja in način imenovanja vodilnih in vodstvenih kadrov v železarni Ravne.

Zaradi sprejetih ustavnih amandmajev k Ustavu SRS bomo morali statut v kratkem začeti spreminjati in dopolnjevati tudi na področju samoupravljanja. Samoupravne organe bomo morali prilagoditi novi organizacijski obliki tako, da bo delavsko samoupravljanje imele še večje možnosti svojega dela in da bo delavska samouprava čim bolj zasnovljena. Tudi to je eden izmed naših ciljev.

ČESTITAMO

Občinska zveza za telesno kulturo se je na koncu lanskega leta z lepo izdelano umetniško diplomom zahvalila tov. Borisu Florjančiču, komercialnemu direktorju železarne Ravne in tov. Marjanu Ažmanu, direktorju TRO s Prevalj za pomoč in razumevanje pri razvoju telesne kulture in športa na Koroškem.

Še enkrat naše iskrene čestitke.

Beli molk

Zasedanja delavskega sveta

Uvod v razpravo na zadnjem zasedanju je podal glavni direktor tovarni Franc Fale. Poudaril je, da so posredovani delavskemu svetu v razpravo trije pomembni akti. Gre za spremembe in dopolnitve statuta, predlog nove organizacije in predlog plana proizvodnje, realizacije, prodaje in števila zaposlenih za naslednje leto. Z novo organizacijo naj bi dosegli v železarni boljše medsebojno povezanost med obrati in službami. S statutom si želimo razdeliti in določiti večjo osebno odgovornost, s predlogom plana pa začrtati osnovne smeri našega poslovanja v naslednjem letu. Kar zadeva organizacijo, pravi, da ta v zadnjih 15 letih ni bila menjana, da pa se je med tem časom močno razširila tovarna, povečala proizvodnja in število zaposlenih. Vse to pa narekuje novo in boljše organizacijo, ki naj zagotovi boljše delo in poslovne rezultate v bodoče. Novi predlog organizacije pa bo omogočal tudi napredovanje mlajšim strokovnjakom. Nova organizacija nam naj bi zagotovila tako poslovanje, da bomo bolj prisotni na tržišču, da bomo boljše izpolnjevali dobavne roke, zniževali stroške, skratka da bo vplivala na vse tiste elemente, ki so pomembni za našo večjo prisotnost na trgu in konkurenčnost. Z novo organizacijo, predvsem pa z določbami predloga statuta in uvedbo individualnih izvršilnih organov naj bi prenesli določene pravice odločanja, prenesli pa tudi osebno odgovornost. Osebo je prepričan, da je predlog nove organizacije v redu in da nam bo omogočil boljše in učinkovitejše poslovanje.

V nadaljevanju razprave je tovariš Janez Žnidar seznanil prisotne s potekom javne razprave ter pripombami in dodatnimi predlogi, ki so bili izoblikovani. Povedal je, da je bilo nekaj pripomb na predlog organizacije, manj pa na predlog dopolnitev in sprememb statuta. Kateri predlogi in pripombe so se lahko upoštevali, je razvidno iz materiala, ki je bil članom delavskega sveta skupno z vabilom za današnje zasedanje dostavljen.

V razpravi so bili navedeni še nekateri dodatni predlogi, ki v javni razpravi sicer niso bili izoblikovani. Nekateri diskutanti pa so razpravljali tudi o odnosih med posameznimi obrati in odnosi skupnih strokovnih služb železarne do obratov.

Potem ko je delavski svet po razpravi potrdil predlog sprememb in dopolnitev statuta ter predlog nove organizacije in organizacijske razdelitve železarne, je nadaljeval razpravo o planu proizvodnje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za leto 1972. V utemeljitvi je bilo rečeno, da je bil osnutek naštetih planov posredovan v razpravo obratom šest mesecev julija. Na podlagi njihovih pripomb, gibanja letošnje proizvodnje in razmer, ki vladajo na tržišču, je bil sestavljen predlog, ki je danes predmet razprave. Za naslednje leto se načrtuje, da bomo dosegli 411.900 t skupne in 125.000 t blagovne proizvodnje. V blagovni proizvodnji so izdelki 114. veje zastopani z 82,4 %, izdelki 117. pa s 17,6 %. Čeprav izvoza letos v načrtovani višini zaradi razmer, ki vladajo na zahodnih tržiščih, ne bomo v celoti dosegli, pa izvoz za naslednje leto ob upoštevanju potreb po deviznih sredstvih za nabavo ferolegur in drugega reprodukcijskega materiala tudi za naslednje leto predvidevamo v višini 5 milijonov dolarjev, kar predstavlja v skupni vrednosti naše prodaje 13 %. Po vrednosti so izdelki 114. veje pri izvozu udeleženi z 51,5 %, 117. pa z 48,5 %. Upoštevajoč količinski obseg proizvodnje in prodaje na domačem tržišču in izvozu ter predvideno povprečno prodajno ceno, ki je po ugotovitvah predlagatelja dosegljiva, naj bi naslednje leto s prodajo naših izdelkov dosegli 645.000.000 dinarjev realizacije. Za planirani obseg proizvodnje in povečano produktivnost dela se za leto 1972 predvideva, da bo v tovarni skupno 3820 zaposlenih, kar je v povprečju za 2,2 % več, kot znaša število zaposlenih letos. Število zaposlenih po obratih je izračunano v proizvodnih obratih na predvideni obseg proizvodnje, v remontnih in drugih obratih pa na obseg vzdrževanja in remontnih del. Upoštevani pa so tudi organizacijski premiki, ki so na-

stali v letošnjem letu, ali bodo zaradi sprememb asortimana in povečanega obsega dela na posameznih delih in fazah obdelave zahtevali večje število zaposlenih.

Upoštevajoč, da je predlog dejansko rezultat sodelovanja vseh obratov in da je upošteval vse pogoje gospodarjenja ter naše možnosti, je delavski svet vse predloge plana brez posebne razprave potrdil.

Nekoliko daljša je bila razprava o predlogu razporeditve delovnih in dela prostih dni za leto 1972. Načeta so bila vprašanja in dileme, ali naj se za potrebe proizvodnje tudi letos predpiše dodatno delo na dan sicer pripadajočega dela prostega dne in kako je morebitno odsotnost v takih primerih obravnavati. Končno je bila potrjena predlagana razporeditev delovnih in dela prostih dni. Delavski svet pa se je strinjal, da se pooblasti poslovni odbor, da v primeru potreb proizvodnje in nujnih naročil za zaposlene v določenih obratih določi redno delo tudi v posameznih, sicer dela prostih dnevih.

Nazadnje je delavski svet potrdil še višino sredstev, namenjenih za investicijsko vzdrževanje v letu 1972, potrdil predlagano finančno rekonstrukcijo naše tovarne po 47. natečaju in potrdil, da se avtorski agenciji izstavi potrdilo, da izdelava naprave za preizkušanje vzdržljivosti grelne žice v naši tovarni spada na področje tehničnih izboljšav.

Po pojasnilu vseh predlogov in razpravi je delavski svet glede na sprejeti dnevni red sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdijo se spremembe in dopolnitve statuta ter nova organizacijska shema tovarne z dopolnitvijo, da se organizacija za prodajni enoti I in II potrdi samo za vodstva, medtem ko bo nadaljnja organizacija prodaj izdelana naknadno.

Dopolnitve statuta in nova organizacija stopijo v veljavo 8 dni po objavi na oglasnih deskah v tovarni.

2. Na podlagi organizacijske razdelitve in medsebojnih odnosov v delovnem procesu, ki je določen s statutom, se zadolžujejo vodja sektorja za gospodarjenje in vodje sektorjev ter enot, da izdelajo predloge podrobnejše organizacijske delitve do delovnih mest in poslovanja z opisi delovnih zadolžitvev na posameznem področju dela. Predlogi morajo biti izdelani:

— organizacija in delovne zadolžitve za prodaji v obeh enotah in za proizvodnjo v enoti II najpozneje do 31. marca 1972,

— vsi predlogi mikro organizacije in delovnih zadolžitvev za druge sektorje in za proizvodnjo v enoti I najpozneje do 30. septembra 1972.

Za pravočasno izvedbo razpisa delovnih mest, razporeditev delavcev na delovna mesta

v zvezi z makro organizacijo in izstavitev odločb je odgovoren direktor kadrovske splošnega sektorja.

Za izvedbo nove organizacije so odgovorni: glavni direktor tovarne, direktorja enote I in II in direktorji sektorjev, ki morajo občasno, najmanj pa vsake 3 mesece poročati poslovnemu odboru o izvajanju tega sklepa in realizaciji organizacije.

3. Imenuje se komisija za razpis delovnih mest individualnih izvršilnih organov in vodilnih delavcev. V javnih sredstvih za informiranje se razpišejo delovna mesta:

a) individualnih izvršilnih organov:

1. direktor metalurške proizvodnje,
2. direktor mehanske obdelave,
3. direktor sektorja za gospodarjenje;

b) vodilnih delavcev:

1. direktor službe za tehnični razvoj in razširitev tovarne in
2. direktor tehničnih služb.

V komisijo za razpis in na podlagi dospelih prijav pripravo predloga delavskemu svetu za imenovanje delavcev na razpisana delovna mesta se imenujejo Edo Javornik, Janez Bratina, Edo Pogorelec, Jože Rodič, Vlado Macur, Djuro Haramija in Milan Zafonik.

4. V predlaganih postavkah in besedilu se potrdi plan proizvodnje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za leto 1972.

5. Potrdi se razpored delovnih in dela prostih dni za leto 1972. Enotni razpored dela prostih dni velja za vse zaposlene. Izjemoma lahko poslovni odbor v primeru remontov in drugih vzdrževalnih del za zaposlene v vzdrževalnih obratih za dela prosti dan določi neki drug dan v mesecu.

Pooblasti se poslovni odbor, da na utemeljeni predlog vodstev enot za posamezne obrate med letom odredi delo na dan sicer pripadajočega dela prostega dne.

6. Za leto 1972 se za potrebe investicijskega vzdrževanja določi kvota v višini 10 milijonov din. Načrt razdelitve sredstev po obratih bo ob upoštevanju potreb izdelan naknadno.

7. Odobri se, da bomo prekoračitve predračunske vrednosti osnovnih sredstev za rekonstrukcijo naše tovarne po 47. natečaju, ki znašajo 12.951.000 din, do 1976. leta pokrili iz sredstev amortizacije oziroma bomo določene zneske za te namene v teh sredstvih rezervirali v posameznih letih.

8. Odobri se, da se lahko avtorski agenciji v Ljubljani izstavi potrdilo, da izdelava naprave za preizkušanje vzdržljivosti grelne žice v naši tovarni spada na področje tehničnih izboljšav.

9. Najpozneje do konca februarja leta 1972 je treba izdelati in posredovati samoupravnim organom pregled po samoupravnem sporazumu pripadajočih kalkulativnih osebnih dohodkov in pregled dejansko izplačanih OD v letu 1971.

-et

Večja odgovornost in učinkovitost

V začetku prejšnjega meseca so se zbrali na delovnem razgovoru in dogovoru člani ZK naše železarne. Izhodišče za razpravo, zaključke in nadaljnje delo je bilo poročilo, ki ga je o delu organizacije od zadnje delovne konference in o oceni sedanjega stanja v tovarni podal sekretar sekretariata inž. Alojz Knez.

Po razčlembi naših gospodarskih gibanj, nestabilnosti tržišča, cen in drugih, tudi politično negativnih pojavov, ki smo jim priče v zadnjem času, se je daljši čas zadržal pri vprašanju našega sedanjega in nadaljnega samoupravnega razvoja. Pri svojih razmišljanjih je izhajal iz zaključkov in sklepov 6. in 23. seje CK ZKS. Čeprav bo za uresničitev njihovih stališč potrebno dosti prizadevanj, ne moremo mimo ugotovitve, da smo bili pri nas pre-

malo dejavni in učinkoviti. Vzroke za počasnejše uresničevanje sklepov je po nje-govi oceni iskati:

— v ekonomskih gibanjih, stalni prisotnosti inflacije in gospodarski nestabilnosti,

— v določenih birokratskih težnjah v poskusih omejevanja pravic in v imenu poslovnosti ter učinkovitosti, prenašanje pravic odločanja v tudi pomembnih poslovnih zadevah na razne izvršilne in strokovne organe,

— v prepočasnem razvijanju samoupravnih odnosov v obdobjih uspešnega poslovanja in pripisovanju doseženih poslovnih rezultatov sposobnostim in dejavnosti posameznikom ali ožjim skupinam.

Novi ustavni amandmaji nas dodatno obvezujejo za celovitejšo akcijo na tem

področju, pri čemer moramo računati na upravičene zahteve delovnih ljudi za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Organizacija in njeni člani smo zato neposredno odgovorni za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Za članstvo v ZK mora zato biti odločujoče merilo, kako in koliko posameznik sodeluje v utrjevanju samoupravnih odnosov in kako pri vsakodnevnem delu to uresničuje. Vsako delo proti uveljavljanju samoupravnih odnosov ali zaviranje njegovega nadaljnjega razvoja je nezdržljivo s članstvom ZK, nezdržljivo pa tudi z opravljanjem javnih funkcij in vodenim položajem. Zato bo pri vodenih in strokovnih delavcih poleg strokovnosti in drugih pogojev zahtevati njihovo opredelitev za urejanje in nadaljnji razvoj tako samoupravnih kakor tudi medsebojnih odnosov.

Tako kot drugod bomo tudi v naši tovarni ob analizi proizvodnega procesa, strukture tovarne in njenega nadaljnjega razvoja morali ugotoviti možnosti uveljavitve XXI. in XXII. ustavnega amandmaja. Uveljaviti bo treba interes vseh kvalifikacijskih struktur zaposlenih in urediti naše medsebojne odnose ter način dela, tako da bodo pri snovanju in usmerjanju poslovne politike, letnih načrtov in razvojnih programov sodelovali in odločali vsi zaposleni. Pri tako zasnovanih stališčih moramo izhajati iz spoznanja, da nas to, če vemo, kaj in zakaj želimo nekaj doseči in če na to še odločujoče vplivamo, vzpodbuja k sodelovanju in delu. Ustvarja pa tudi vzdušje povezanosti med zaposlenimi, kar ugodno vpliva na naše medsebojne odnose, delovno disciplino in skrb za tovarno kot celoto. Tako spremeni odnosi pa zahtevajo tudi spremembo naše miselnosti. Več kot doslej bomo razen o naših pravicah morali govoriti tudi o dolžnostih. Oblikovati moramo miselnost, da dobivamo naše osebne dohodke za opravljeno delo kot delavci in proizvajalci, ne pa zato, ker smo zaposleni oziroma smo v delovnem razmerju. To spoznanje mora biti pomembno predvsem za mlade delavce, ki se šele vključujejo v našo delovno skupnost. Ob tem ne smemo pozabiti tudi mladih strokovnjakov, katerih znanje in sposobnosti včasih še premalo uporabljamo ali pa so zaposleni na neustreznih delovnih mestih in zato med neposrednimi proizvajalci nepravilno ocenjeni.

Borba za bolj razvito samoupravljanje je proces, ki razen politične volje ne zahteva samo strpnosti, ampak tudi znanje. Skelet pri nas imamo, treba pa mu bo dati duha. Kadar govorimo o samoupravljanju, ne moremo mimo vprašanja osebnih odgovornosti, ki je potrebna pri urejanju samoupravnih odnosov in ki se mora dosledno uveljaviti tudi pri strokovnih predlogih in rešitvah. Nosilci strokovnih nalog in predlogov morajo, potem ko jih samoupravni organi sprejmejo, pred delovno skupnostjo sprejeti odgovornost za njihovo uresničenje in uspešnost. Odgovornost strokovnih služb se zato po sprejetju predloga ne zmanjšuje, ampak nasprotno poveča. Samoupravljanje in njegov razvoj sta oblika razrednega boja ZK, zato je potrebna ocena trenutnega stanja v organizaciji ZK. Ko se je organizacija odrekla monopolu in neposrednemu pose-

ganju v dogajanja, ko naj bi naloge in njene cilje izvrševali člani z delom v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, smo se zavedali težine našega bodočega dela. Iz vzrokov, ki so nam znani, tako zastavljene naloge nismo v celoti uresničili, zato zdaj nekako lebimo med našimi hotenji in prakso, ki je bila nekoč uveljavljena. Od tod tudi vzroki za čisto malodušje in kritičen odnos članstva do organizacije. Posledica takega stanja je tudi naša premajhna učinkovitost. Ni dvoma, da dogajanje in čas, v katerem živimo, zahtevata od članov ZK večjo teoretično razgledanost, če hočemo ideološko delovati. Od članov moramo zato zahtevati večjo akcijsko enotnost in odgovornost pred lastno organizacijo za realizacijo njene politike, stališč in sklepov. Zato je treba:

— da se člani sami individualno izobražujejo in tekoče seznanjajo z aktualnimi dogodki,

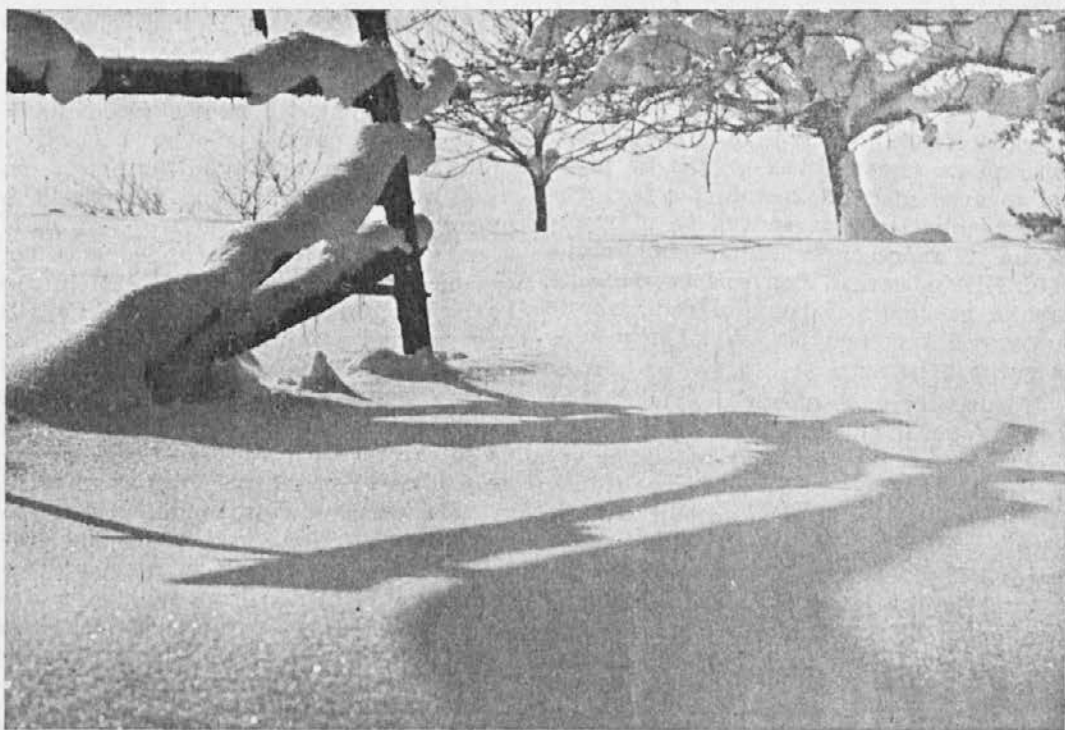
— da aktivno sodelujejo v organih upravljanja in so aktivni tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah.

O nekaterih od navedenih problemov je bil govor že na delovni konferenci organizacije lani spomladi. Tedaj smo se tudi dogovorili za reorganizacijo oddelkov ZK, ki so bili do tedaj po številu preveliki. Zdaj so oddelki osnovani po obratih. Z novo organizacijo je dana možnost, da so člani v središču dogajanja, kar se odraža v njihovi večji aktivnosti. Naše osnovno stališče je in mora biti, da ni v tovarni večjih problemov, o katerih člani ZK ne bi razpravljali in do njih sprejeli stališč in sklepov. Sekretariat organizacije je pri svojem delu izhajal iz sklepov prejšnje delovne konference, obravnaval in spremljal pa je tudi druge probleme tovarne, predvsem s stališča nelikvidnosti, samoupravnega dogovarjanja, v zadnjem času pa tudi o predlogu nove organizacijske delitve tovarne. Od odgovornih delavcev je zahteval, da železarna kljub nelikvidnosti v redu posluje. Večkrat je bil govor tudi o tem, kako aktivirati in doseči večjo aktivnost mladinske organizaci-

je. Reči je treba, da je mladina aktivna in da so mladinci kot posamezniki vključeni v razne klube in organizacije, da pa tega ni v okviru mladinske organizacije kot celote. Organizacija ZK mora biti predvsem zaradi pomlajevanja svojih vrst zainteresirana za uspešno delo mladinske organizacije, zato nam ni in ne more biti vseeno, kako ta deluje.

Ko je ob zaključku govoril o uveljavljanju novih ustavnih amandmajev, je povedal, da so se v okviru ZP sestali predstavniki vseh treh železarn. Ob upoštevanju sedanje gospodarske situacije, nelikvidnosti in stalno prisotne gospodarske nestabilnosti so prišli do zaključka, da bi bilo v sedanjem trenutku nevarno in nesprejemljivo še znotraj železarn ustanavljati samostojne organizacije združenega dela. Temeljne organizacije združenega dela naj tudi v bodoče bodo tovarne. Delati pa je na tem, da dobijo znotraj tovarne posamezne tehnološko in organizacijsko zaokrožene enote več pravic tudi na področju delitve OD in ostanka dohodka.

Tudi v razpravi, ki je sledila poročilu, je bil največ govor o samoupravljanju, njegovem bodočem razvoju, pomembnosti političnega dela in idejni sposobnosti članov ter urejanju naših medsebojnih odnosov. Tovariš Miha Ošlak je govoril o sedanjem stanju in delu naših samoupravnih organov, nakazal pa tudi nekaj misli o njegovi organiziranosti v bodoče. Po njegovi oceni je nesporno, da smo v dosedanjem obdobju samoupravljanja dosegli v železarni na področju proizvodnje, investicijske izgradnje in gradnje objektov družbenega standarda uspehe, ki jih nam ni mogoče oporekati. Ob tem pa se moramo vprašati, če in koliko smo napredovali tudi pri razvoju samouprave in vključevanju zaposlenih v aktivno delo naših oblik samoupravljanja. Ne bi bili iskreni, če bi trdili, da je temu tako; kajti če bi to dosegli, nam ne bi bilo potrebno nenehno iskati novih organizacijskih oblik ali statutarnih sprememb. Smo živi ljudje in vemo, da se hitreje razvija misel, do česa vse smo upravičeni, manj pa,

Detajl

Foto: Broman

kaj smo kot zaposleni in samoupravljalci dolžni storiti. Kritična ocena dela naših samoupravnih organov je po njegovem potrebna zato, da bi si kot komunisti jasneje predložili naše bodoče naloge in jasneje presojali potrebo po večji individualni odgovornosti do dogajanj v železarni. Vprašati se moramo, ali smo kot komunisti storili dovolj, da bi bili vsi o tem seznanjeni in da bi lahko tudi sodelovali pri odločanju. Sedaj imamo v tovarni razen DS še kolegijske organe in razne komisije. Žal pa se prav tisti samoupravni organi, ki so najbližje neposrednim proizvajalcem, zelo redko sestajajo. Zadnji zbori proizvajalcev so bili, ko smo se v tovarni pripravljali na referendum o združitvi slovenskih železarn. V izgovorih, da nižji samoupravni organi nimajo o čem odločati, je del resnice, drugi pa bo najbrž v dejstvu, da se odgovorni delavci ne čutijo dovolj odgovorne do proizvajalcev, predvsem pa ne do aktivnega dela samoupravnih organov v sklopih obratov in obratih. Imeli smo v nekaterih obratih določene neprijetne zadeve in kritike na način oblikovanja in delitev OD, vendar o vsem tem ni bil govor niti na DS sklopov obratov niti na sejah svetov obratov. Prisotna je še vedno miselnost, da naj take in podobne zadeve ureja nekdo drug. Ko bomo zdaj v zvezi z dopolnitvami statuta govorili o večji individualni odgovornosti predvsem vodilnih delavcev, je treba povedati, da bodo morali biti odgovorni tudi za to, da bodo OD zaposlenih v bodoče bolj odvisni od njihovega dela.

Uvedba individualnih izvršilnih organov, ki bodo nosilci samoupravno politične in strokovno organizacijske odgovornosti, še ne pomeni, da bi v celoti zadostili našim zahtevam. Prenašanje odgovornosti mora slediti navzdol. Če bomo zadevo urejevali tako, potem se v bodoče ne bi smeli več spraševati, kdo je kriv, da zaposleni ne bodo pravilno in pravočasno obveščeni in bi zaradi tega prišlo do pojavov, ki smo jih že imeli. Smisel novih ustavnih dopolnitev je treba razumeti tako, da morajo neposredni proizvajalci bolj kot doslej posredno ali neposredno sodelovati in odločati pri delitvi viška ustvarjenega dela. O predlogu nove organizacijske delitve dela se odpira vprašanje, kako tej prilagoditi samoupravno strukturo. Če je to že precej razčiščeno za samoupravne organe na nivoju tovarne in enoti metalurške ter mehanske obdelave, pa zadeva še ni razčiščena za zaposlene v vzdrževalnih obratih, TKR in upravi. Bomo pa ne glede na oblike, za katere se bomo odločili, morali v tovarni bolj razvijati oblike neposrednega upravljanja.

Tovariš **Ivan Žerdoner** je razpravljal predvsem o idejni sposobnosti članov ZK. Za tako razpravo se je odločil, kot je rekel, zato, ker ne samo on, ampak tudi drugi člani čutijo potrebo po bolj učinkoviti, organizirani in pestrejši obliki delovanja ZK v železarni in izven nje. Do takih zaključkov je prišel po zadnji delovni konferenci ZK, na kateri smo sprejeli nekaj sklepov, ki pa so bili po njegovem preveč načelni in vsebinsko premalo bogati. Do razmišljanja ga je privedlo tudi dejstvo, da posamezni člani, ki imajo svoj življenjski standard že na višji ravni, ne

čutijo več potrebe po aktivnem delu v organizaciji. Osebnost čuti zastajanje idejnega in političnega dela v organizaciji tako glede na možnosti, ki jih imamo, kakor tudi na potrebe, ki jih čutijo člani. Zaradi neaktivnosti in našega premajhnega dela s člani prihaja v praksi do malodušja. Meni, da so zahteve po obogatitvi idejnega dela v oddelkih upravičene, posebno še, ker je bila sprejeta že vrsta sklepov od naših najvišjih forumov navzdol, vendar rezultatov ni. Če so ustavni amandmaji verifikacija naših spoznanj, potem moramo čimprej pristopiti k temeljitejšemu spreminjanju odnosov in razmer tako v železarni kakor tudi v krajevni skupnosti in občini. Člani smo v tovarni pogosto upravičeno objekt kritike, da se premalo zavzemamo za socialistične samoupravne odnose in nadaljnjo krepitev samoupravne odgovornosti. Ob uresničevanju ustavnih amandmajev bomo zato morali vprašanje osebne odgovornosti postaviti na prvo mesto, posebno ko naj bi pričeli uresničevati že nove, čeprav v celoti še nismo uresničili XI. ustavnega amandmaja. Upravičeno se lahko vprašujemo, zakaj tak razkorak med proklamiranimi načeli samoupravljanja in dejanskim stanjem.

Ko je razpravljal o potrebi večje idejne sposobnosti članov, je menil, da bi se morali več kot doslej posluževati raznih oblik usposabljanja. Prav bi bilo, če bi sekretariat organizacije imenoval posebno komisijo, ki naj bi pripravljala material za razne seminarje in razprave po oddelkih. Program bi moral obsegati vsa tista področja, ki so v določenem času najbolj aktualna, obravnavati in razčistiti pa bi na takih sestankih bilo treba tudi razne idejne poglede iz političnega delovanja organizacije. Izrazil je zahtevo, da bi se morali člani bolj seznanjati z našimi odnosi in stališči do religije in cerkve, posebno še, ker je po podpisu sporazuma z Vatikanom prišlo med člani do nekaterih nejasnosti in dilem.

Tovariš **Ivan Kugovnik** je menil, da mu današnja razprava potrjuje prepričanje, da je skupnih delovnih sestankov članov ZK v tovarni premalo. Skupni delovni sestanki so nam potrebni zato, da na njih izoblikujemo enotnost mnenj in pogledov in da se dogovorimo za naše bodoče delo in akcije. Današnja delovna konferenca bi po njegovem morali deliti na razpravo o naših notranjih problemih in odnosih in na razpravo o našem stanju v gospodarstvu. Čeprav statut določa, kaj smo kot organizacija in posamezniki dolžni in kako naj bi delali, pa se pri delu najbolj pogosto »zaganjamo« vsak po svoje kakor menimo, da je najbolj prav. Zato se ne smemo čuditi, če tudi v tovarni prihaja včasih do uveljavitve raznih vplivov in da so razprave v tovarni in izven nje take, kot ne bi smele biti. Po njegovi oceni bi tudi v naši tovarni morali pričeti govoriti o socialnih razlikah. Življenjski stroški naraščajo in odpirajo problem vzdrževanja predvsem številčno velikih družin. Problem bomo morali urejevati tako, da bomo ugotovili, na kakšnih delovnih mestih in delih so ti delavci zaposleni, istočasno pa bo treba ugotoviti, če obstaja možnost, da se jih razporedi na druga delovna mesta, na katerih bodo lahko več

zaslužili. Kar zadeva našo samoupravo, o kateri je bilo danes že precej govorjeno, pravi, je ta taka, kakršno hočemo imeti. Nekoč je bila že dana prisposoba, da je samouprava nedonošenček, ki ga je treba negovati in razvijati, da bo zaživel. Tega pa verjetno kot člani ZK nismo naredili. Spregovoriti bi po njegovi oceni morali tudi o vprašanju kritike in medsebojnih odnosov tako med člani ZK kakor tudi med drugimi zaposlenimi, predvsem pa bi morali do tega biti bolj pozorni tisti delavci, ki imajo po svoji funkciji dolžnost in možnost to urejati. Ko odhajajo delavci iz železarne, jih precej pravi, da zapuščajo delo zaradi neurejenih in nepravilnih odnosov. Da ti niso najboljše, nam je znano, vendar kljub temu ne ukrepamo. Za obravnavanje kršitev delovnih dolžnosti imamo v železarni disciplinsko komisijo, so pa po njegovem upravičene pripombe, da komisija razpravlja samo o prestopkih in prekrških delavcev, ne pa tudi vodstvenih in drugih delavcev. Zato je po njegovem tudi vprašanje odgovornosti treba deliti. Nekdo je lahko zaveden član ZK, vendar je brez možnosti vplivanja. Odgovornost mora biti določena po delovnih mestih in položaju, ki ga kdo zaseda. Zaposleni smo za svoje delo glede na delovna mesta različno plačani, zato moramo po takem razporedu sprejemati tudi odgovornost. Pri novi organizacijski delitvi po njegovem preveč govorimo o zasedbi delovnih mest, ne pa, kar zaposlene zanima, o tem, kaj bomo z novo organizacijo izboljšali in dosegli. Nekateri, tudi neljubi dogodki, ki so se dogodili v železarni, so po njegovem delno tudi rezultat premajhne obveščenosti. Res je, da imamo interno glasilo, ki izhaja mesečno, vendar je to po njegovem premalo. Razmisliti bi zato morali še o drugih načinih in metodah obveščanja in informiranja članov delovne skupnosti.

Generalni direktor združenega podjetja **Gregor Klančnik** je svojo razpravo pričel s podatki o gospodarskih gibanjih in odstopanjih od začrtane smeri tako v republiki kot državi. Poudaril je, da tudi slovenske železarne pri tem niso izvezete in da nosimo svoj delež odgovornosti, ki je odvisna od tega, na katerem položaju in delovnem mestu se posameznik nahaja. Ko je govoril o doseženih poslovnih rezultatih ZP in težavah, ki so v vseh treh železarnah zaradi nelikvidnosti, je posebej opozoril na predpis, ki določa, da bodo vse delovne organizacije, ki imajo blokirano žiro račun in ga do 1. julija 1972 ne bodo deblokirale, od tedaj dalje lahko izplačevale OD samo v višini 90 odst. letošnjih OD. Osnovni problem gospodarjenja je tako v nelikvidnosti, ki ima žarišče v preveliki orientaciji prodaje na domačem trgu. Pri načrtovanju za naslednje leto grede prizadevanja za tem, naj se zmanjšuje uvoz in poveča izvoz. Zmanjšanje uvoza pa zahteva nabavo reprodukcijskega materiala doma, kar pomeni večje angažiranje naših proizvodnih sredstev in naprav. V združenem podjetju se je že doslej vršila koordinacija dela in usklajevanje proizvodnje, vendar bodo, če hočemo storiti korak naprej, potrebna še nadaljnja prizadevanja k večji medsebojni usklajenosti. Čeprav v okviru ZP trenutno nimamo možnosti, da bi pristopili k

večjim investicijskim posegom, pa je po njegovem treba sedanji čas izkoristiti za načrtovanje in pripravo programov. Osnovni napor pa bodo morali biti še nadalje usmerjeni v večjo likvidnost in deblokiranje žiro računa, če ne želimo, da nas bo v drugem polletju naslednjega leta prizadel predpis o izplačevanju OD.

Tovariš **Janez Žnidar** je povedal, da traja v železarni že dalj časa razprava o novi organizacijski shemi. Ob tem si vsi zastavljamo vprašanje, kaj novo organizacija dela narekuje in kaj želimo s tem doseči. Že dalj časa, je poudaril, smo občutili, da je bilo izvrševanje posameznih nalog neučinkovito predvsem pri delu med prodajo, pripravo proizvodnje in proizvodnjo. Tudi pot od naročila do obdelave ponudb je bila predolga. Vse to je imelo za posledico, da so bile posamezne odločitve neučinkovite oziroma se je taka organizacija pokazala za neučinkovito. Na odločitve o spremembi organizacije pa so vplivali še drugi vzroki. Postali smo velika železarna. Z rekonstrukcijo so naše proizvodne kapacitete zaokrožene na približno 200.000 ton jekla na leto. S povečanjem kapacitet je nastala tudi potreba po drugačni in boljši organiziranosti, predvsem

pa potreba pristopa k nadaljnjemu razvoju in razširitvi obdelave ter predelave orodnih in drugih plemenitih jekel v obratih tovarne. V nadaljevanju razprave je nato podrobneje pojasnil novo predvideno organizacijo in razdelitev tovarne na enote in sektorje.

Drugi diskutanti so v razpravi navedli nekatera mnenja in stališča do bodoče organizacije naših samoupravnih organov, govorili pa tudi o vzrokih, zakaj delo samoupravnih organov do sedaj v obratih in sklopih obratov ni bilo dovolj učinkovito. V razpravah o naši bodoči organiziranosti samouprave je bilo izraženo mnenje, da naj v bodoče članov delavskega sveta ne bi volili po ključu na število zaposlenih, ampak da naj bi vsaka enota bila v DS zastopana z enakim številom članov.

Na delovni konferenci se je na predlog oddelka ZK mehanskih obratov opravil še sprejem novih članov in izvedle volitve članov za občinsko konferenco ZKS Ravne na Koroškem. Na koncu je bila izvoljena komisija, katere naloga je, da na podlagi poročila in razprave izdela sklepe o bodočih nalogah in delu organizacije v naši tovarni.

—et

Kadrovska vprašanja po sprejetju nove organizacije v železarni

Razgovor, ki so ga pretekli mesec vodili tovariši: **Janez Žnidar**, **Adi Cigler** in **Milan Zafošnik** s predstavnikom norveške firme **IKO** o nekaterih kadrovskih posledicah nove organizacije železarne Ravne, je bil zelo koristen in poučen. Pomagal pa bi naj k lažjemu razumevanju vseh posledic, ki bodo ali so že nastale z uvedbo nove organizacije tovarne. Naj takoj na začetku povemo, da navzlic razlikam v položaju delovnega človeka pri nas in v zahodnem kapitalističnem svetu dane sugestije ne posegajo v naš osnovni samoupravni smoter kadrovske politike. Vnašajo pa brez dvoma več elementov osebne odgovornosti in razmejeno pristojnost. Zato lahko privedejo k bolj ustvarjalnim in bolj delovnim odnosom v delovni organizaciji.

I. Človek je najdragocenejši za izvedbo neke tehnologije in nedvomno tudi največja spremenljivka v proizvodnem procesu. Še tembolj je pomembno, kakšni ljudje so na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih.

Če velja v glavnem za sprejem delavca v delovno razmerje osnovno pravilo, da mora imeti ustrezno kvalifikacijo ali znanje, da mora ustrezati duševnim in telesnim zahtevam delovnega mesta, pomeni to osnovno kvalifikacijo, ustrezne sposobnosti in fizične zmogljivosti za delo na določenem delovnem mestu in v določenem delovnem okolju. Za vodilne in vodstvene delavce pa poleg omenjenih lastnosti še sposobnost dela z ljudmi in »največ znanja«. Kajti kdor je v organizacijski strukturi na vrhu piramide, mora veliko vedeti in znati. Zavoljo odnosov s podrejenimi (linijska organizacija je hierarhična), ki so individualni in osebni, pa mora imeti pri-

merne osebne lastnosti. Delavci s pomembnejšim položajem v organizacijski piramidi morajo namreč razpolagati s primernimi informacijami, da bi se lahko odločali, predlagali in dajali sugestije. To svojo funkcijo pa lahko izvajajo le v ozračju primernih medsebojnih odnosov. Kajti sicer se lahko zgodi, da ne bodo prejeli zadosti informacij ali bodo te pomanjkljive — netočne. In posledica!

Napačno se bodo odločali (sploh se ne bodo odločali), zapadli bodo pod vpliv dobro informiranih sodelavcev ter tako dovolili nastajanje dobro informiranih sivih eminec s stvarno močjo odločanja. Posebnost položaja vodilnega delavca v samoupravljalovski socialistični družbi je v tem primeru pač ta, da sprejemajo pomembnejše odločitve samoupravni organi. Vodilni delavci in strokovne službe pa so seveda odgovorni za celotno strokovno pripravo seje samoupravnega organa (ni stvar tega zapisa, da bi to razčlenjevali), nato pa so odgovorni za izvršitev sprejetih sklepov, predlogov in stališč.

Vsaka organizacija je v svojem bistvu nehumana in teži po razčlovečenju, saj posega v človekovo intimno življenje ter ga postavlja v položaj izvrševalca, saj misli namesto njega in ga nasploh veže in utesnjuje. Človek pa želi ostati osebnost. Ta zahteva je dandanes pogojena tudi z večjo izobrazbo, ki jo imajo naši delovni ljudje in z njihovo splošno samoupravljalvsko osveščenostjo. Zato imajo vsi vodilni tem večjo odgovornost pri delu z ljudmi.

II. Ker razumljivo v našem primeru in v večini drugih prav tako sprememba organizacije računa z večino kadrov, ki so do tedaj že bili na vodilnih delovnih mestih in pride v glavnem do premikanja na organizacijski piramidi, ključne funkcije niso neznanke, marveč so dane vnaprej. Zato kadrovske cikle pač nekoliko drugače poteka.

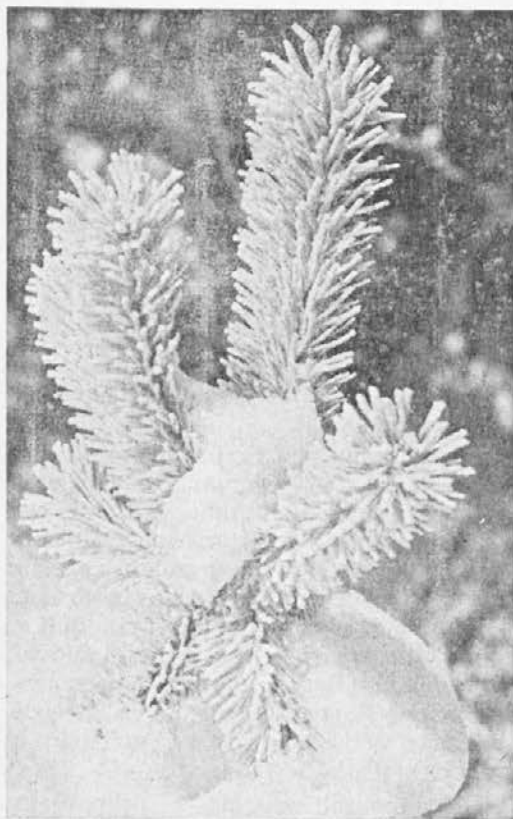
Ne glede na to ostanejo najpomembnejša naslednja vprašanja:

1. Izbor primernih kadrov.
2. Izpopolnjevanje (izobraževanje in vzgoja) vseh, torej tudi tistih, ki so že na vodilnih delovnih mestih.
3. Ugotoviti pomanjkljivosti vodstvene in vodilne strukture v znanju in ravnanju z ljudmi.
4. Programiranje potreb.

V objemu vej

Foto: F. Kamnik

Drobno voščilo

5. Plan napredovanja perspektivnih strokovnih in vodstvenih delavcev.

III. Jasno je, da vloga kadrovske službe in kadrovskega oddelka posebej, v našem primeru ni majhna. Kadrovski oddelki je strokovna služba s področja kadrovskih zadev, zato ima v kadrovskem ciklusu osrednje mesto.

Prva in brez dvoma najpomembnejša kadrovska naloga je dolgoročno programiranje in spremljanje strokovne rasti delavcev, ki so že zaposleni. Kadrovska služba je prav tako posvetovalni organ pri vseh kadrovskih vprašanjih kakršne koli narave. Za celo vrsto kadrovskih opravil je pa itak zadolžena.

IV. Naloge, ki sedaj izvirajo iz nove organizacije železarne Ravne, so številne in zahtevne, prav tako niso takoj rešljive. Računati je treba tudi na različen osebni odnos in odpor prizadetih do predvidenih sprememb in nalog ter obveznosti, ki bodo iz tega izšle.

Najpomembnejše naloge so:

1. Na primeren način spremljati razvojno pot strokovnih in vodilnih delavcev, jih usmerjati in voditi o njih posebno evidenco, iz katere bodo razvidne tudi njihove osebnostne lastnosti.

2. Po področjih organizirati za vodilne delavce vrsto strokovnih konsultacij in razgovorov ter predavanj na posamezno temo, izhajajoč iz problematike delovne organizacije in konkretnega delovnega področja. Oblika ne bo prisiljena, bo pa obvezna. Odnos »predavatelj« — udeleženec — bo delaven, angažiran. Najprimernejši bo sistem okrogle mize — panel diskusija.

3. Posebno skrb bomo posvetili medosebnim odnosom, ki niso le neki politično-samoupravni odnos ali celo njegova izmišljotina, marveč najpomembnejši motivacijski faktor za večjo storilnost. Vodilnim in vodstvenim ljudem je potrebno znanje »praktične« psihologije.

4. Spremljanje posameznih strokovnih, vodilnih in vodstvenih delavcev bo imelo

za cilj načrtovati njihovo prihodnost v delovni organizaciji. Že dolgo je namreč znano, da nima vsak vseh sposobnosti in zato ne more biti uspešen pri vsakem delu. Enako je z dispozicijami. Eni jih nimajo za delo, ki ga opravljajo, drugim pa zakrni, ker jih ne morejo razviti. Za ene in druge je potlej delo določen napor, učinek njihovega dela pa manjši, kot bi lahko sicer bil. Preprost primer: visoko strokovni delavec nima dispozicij za delo z ljudmi (ali nima volje, značaj mu ne dopušča), zato ne bi smel biti na vodilnem ali vodstvenem položaju, lahko pa je zelo uspešen raziskovalec, tehnolog ali podobno. Na vodilnem mestu bo neuspešen, okolje ga ne bo sprejelo, ustvarjal bo konflikte, ne bo osebno srečen. Nasprotno pa lahko do-

seže na strokovnem delu, kjer nima opravka z vodenjem, poleg strokovne potrditve velik učinek in osebno zadovoljstvo. To seveda ni samo osebno vprašanje ali kadrovskega vprašanja, morebiti še osebna ambicija, marveč tudi stvar družbenega in materialnega vrednotenja nevedilnega dela. Gre torej za pojmovanje in za vrednotenje posameznega dela.

5. Druge številne naloge, ki jih tu ni mogoče razčlenjevati, so pa temeljnega pomena za načrtno in smotrno rast delovne organizacije, bodo zajete v program dela kadrovskega oddelka za leto 1972. Vseeno naj tu omenimo najzahtevnejšo nalogo v prihodnjem letu — opis delovnih mest kot temelj vsem kasnejšim kadrovskim opravilom. Milan Zafošnik

Kako je poskrbljeno za bolne otroke

Posvetovalnica za otroke je na Ravnah v torkih popoldne, na Prevaljah pa v sredo popoldne. Ta posvetovalnica je samo za zdrave otroke. Kaj pa bomo naredili z bolnimi? Vprašajmo se: »kdaj bolj potrebuješ nasvet in pomoč zdravnika, ko imaš zdravega ali takrat, ko imaš bolnega otroka?«

Otrok hodi v vrtec. Starša sta oba zaposlena. Otrok popoldne ali ponoči zbolí. Zjutraj, preden greš v službo, mu poiščeš skrbnika v upanju, da bo popoldne že boljši. Ko prideš domov, ima otrok še vedno visoko temperaturo. Kam boš popoldne otroka peljal k zdravniku? Nikamor. Ali naj pokličem zdravnika domov? Ne, ne smem ga, ker otrok nima 40° temperature in ga ne bo. Oh, na Ravnah je danes posvetovalnica za otroke, tja ga peljem. Toda na žalost, tam te odslovijo, češ naj ne čakaš, da ne boš prišel na vrsto, saj je posvetovalnica samo za zdrave otroke. Od tam naravnost odideš v lekarno. Prosiš lekarnarja, naj ti da kaj za otroka. Razložiš mu, da nimaš recepta in da boš plačal, kolikor ie. Lekarnar ti priporoča, da ti ne sme dati brez recepta nobenih takih zdravil — pa zelo draga so! Tudi on se čudi, kako da je posvetovalnica samo za zdrave otroke. Nato ti le da nekaj: »pa ne smeš komu povedati, da...«

Dokler otrok še ni dopolnil dveh let, ga lahko pelješ v posvetovalnico, potem pa je konec. Če hočeš priti do zdravnika, si moraš napraviti dobro računico:

zjutraj si moraš poiskati skrbnika, nato v službo, da si urediš dopust (seveda, če ga še imaš) ali bolniško, da lahko pelješ otroka k zdravniku. Če pa imaš v službi nujno delo, moraš otroka pustiti doma bolnega brez zdravil in zdravniške pomoči. Ko si vse to urediš, otroka pelješ k zdravniku. Tam čakaš dve uri, da prideš na vrsto. Ker je ura že pozna, ti v laboratoriju rečejo, naj prideš po izvide naslednji dan. Otrok dobi zdravila šele tretji dan bolezni. Kaj po vsem tem lahko sklepamo? Kdaj bi bilo zdravljenje bolj učinkovito: prvi dan, ko si otroka pripeljal v posvetovalnico, ali drugi ali tretji dan bolezni, ko je otrok že oslabele?

Ali se ne bi dalo urediti tako, da bi se eno ali dve uri na teden popoldne posve-

tili zdravstveni delavci tudi bolnim otrokom? Če je otrok zdrav, ne potrebuje nujne zdravniške pomoči.

PRIPIS UREDNIŠTVA

Morda bo v tej zvezi koristno prebrati, kako podobne težave rešujejo v kranjskem Tekstilindusu, zato objavljamo povzetek članka »Mnogi je še ne poznamo« iz njihovega glasila »Tekstilec« št. 11.

»Ni malo primerov, ko bolnik dobi bolniški stalež, doma pa nima nikogar, ki bi ga negoval v času bolezni. Mnogo je tudi mater, ki prinesejo potrdilo od otroškega zdravnika in izkoriščajo pravico do bolniškega dopusta, če je zbolel njihov otrok, zraven pa nimajo nikogar, ki bi pazil nanj, medtem ko so v službi. Lahko je otrok le toliko bolan, da ne sme v vrtec, čeprav ni nujno, da strogo leži; nekdo mora paziti nanj in eden od staršev ostane doma. Za vsako uro, ko delavec izostane od dela, ima tovarna določeno izpubo. O tem, koliko je na izpubi prizadeti delavec, pa verjetno ni treba govoriti, saj to vsi sami prav dobro vemo.

V takih primerih se bolniškemu staležu lahko izognemo: podjetje namreč zaposluje negovalko, ki v navedenih primerih pride na dom k bolniku in skrbi zanj v času, ko je brez potrebne nege. Za nego bolnega otroka pride npr. negovalka tako zgodaj na dom, da se lahko s starši pomeni o tem, kaj otrok potrebuje, kakšna zdravila naj jemlje itd., še preden ti odidejo v službo. Če ima otrok v času, ko je negovalka pri njem, zdravniško kontrolo, ga lahko pospremi tudi v zdravstveni dom, če starši to želijo, saj jim tako ni potrebno izkoriščati rednega ali bolniškega dopusta. Negovalka tudi pripravlja hrano za bolnika: seveda pa ni njeno delo pripravljanje kosila za vso družino, čiščenje stanovanja ter podobno.

Družinska bolniška strežnica oziroma negovalka prejema osebni dohodek v podjetju.

Na voljo je vsem članom kolektiva in njihovim otrokom. Seveda le v primerih, ko je potrebno. O tem, kdaj je potrebna pomoč negovalke in za koliko časa, pa odloči zdravnik naše obratne ambulante.

VALJARJI SO ZBOROVALI

Vodstvo sindikalne podružnice valjarne je na številne želje sodelavcev iz valjarne sklicalo zbor delovne skupnosti v decembru minulega leta. Zbor je imel na dnevnem redu splošno problematiko obrata, kjer se je obravnavala vrsta stvari od proizvodnje, produktivnosti, izpleta, izmečka in discipline do delitve osebnih dohodkov. V ta namen je vodstvo sindikalnega odbora povabilo na zbor vse sodelavce, vodstvo obrata ter šefa sklopa TPO. Udeležba je bila številna in diskusija zelo živahna. Da bi diskusija zaživele, je vodstvo obrata pripravilo 10-mesečno poročilo o proizvodnji in produktivnosti ter drugih dosežkih v obratu. V poročilu je med drugim rečeno, da je skupna proizvodnja dosežena 99,4 odst., blagovna pa 106,9 odst. Realizacija na zaposlenega na mesec proti letu 1970 je dosežena 160,2 odst., proti planirani za letošnje leto pa 144,6 odst. Pri tako visoko doseženi realizaciji pa je pri izvozu občutno slabše, saj je dosežen komaj 22,3 odst. Izplen je skoraj na isti ravni kot leta 1970 in znaša 74,7 odst., kar je še vedno prenizko.

Izmečka je bilo v lanskem letu tudi več, kot bi bilo treba, je pa nastal delno po krivdi zaposlenih na progah, delno pa pri osvajanju valjanja brzoreznih jekel, pri katerih še tehnološki postopek ni bil v celoti osvojen. Izgube zaradi nastalega izmečka so res velike, toda zdaj lahko pričakujemo občutno izboljšanje.

Po tem poročilu je sledilo še poročilo o naročilih za valjarno za leto 1972. Med drugim je povedano, da je naročil dovolj, obstaja pa problem, kako jih bomo realizirali. Vse težje je z nabavo starega železa ter ferolegur, ki jih moramo uvažati. Da bi imeli zagotovljena devizna sredstva za nakup uvoženega materiala, bomo morali še povečati izvoz naših izdelkov.

Na podana poročila se je med valjarji razvila živahna diskusija. Poleg svojih opozoril in predlogov so prosili za odgovor na nekatera vprašanja. Med drugim so opozorili:

- na prevelike razlike pri delitvi OD, kar posebej velja med valjarji in adjusterji,
- na nepravilno določeno beneficirano delovno dobo,
- na težke fizične pogoje pri adjustiranju zaradi zadrževanja velikih količin dima in plina v tem oddelku,
- na izrabljenost nekaterih strojev ter prezasedenost žerjavov, zaradi česar prihaja do večjih zastojev v proizvodnji,
- na neurejenost sanitarij (večkrat brez tople vode),
- na neurejenost in malomarnost pri delitvi malice.

Predlagali so, da se nekateri problemi sproti rešujejo, za nekatere pa bi bilo po njihovem mnenju treba dati minimalna finančna sredstva. Tukaj velja omeniti predlog, naj se uvede stimuliranje in nagrajevanje posameznikov ali skupin za doseg čim boljše kvalitete, ker vsak bolj gleda na količino in manj na kvaliteto. Izmeček, ki pa že nastane, naj bi se odstranjeval na kraju samem, ne pa da se

ga z dobrim materialom pošilja na daljnjo obdelavo.

Na postavljena vprašanja in predloge je vodstvo obrata oz. sklopa odgovorilo v podrobnostih. Med njimi je zaslediti odgovor o spremembi kodeksa del za delavce. Razlike, ki še obstajajo, se bodo uravnale. Tudi norma se bo morala popraviti. Prav gotovo je zanimiv odgovor o postopnem izboljševanju pogojev dela zaradi nabave nekaterih novih strojev ter predelave žarilnih peči na plin butan — propan. Daljši zastoji pa bi se dali odpraviti z boljšo organizacijo dela, kjer imajo največji vpliv delovodje in sami delavci.

Za vse probleme vodstvo dobro ve, toda njihova rešitev ni možna kar čez noč, saj so naše investicije zelo omejene. V naslednjem letu bomo z akcijskim programom skušali vse stvari urediti ter temeljito pospešiti izboljšavo kvalitete in izplena.

Sledila je razlaga o sindikalni članarini in njeni uporabnosti. Vse bolj prevladuje mnenje, da je del članarine, ki ostane podružnicam, prenizek, tako da so možnosti finančnega poslovanja podružnic minimalne.

Na koncu je sledila okvirna razlaga o novi organizaciji tovarne, o spremembi organizacijske sheme ter o spremembi statuta železarne.

Navzoči so z odgovori na svoja vprašanja bili zelo zadovoljni. Želeli bi, da bi se večkrat v takšni obliki sestali in se pogovorili o tekočih problemih. Sklenili so, naj odbor sindikalne podružnice skupaj z vodstvom obrata skuša najti rešitev za vse iznesene probleme. Jurij Glavica

LETNA KONFERENCA RAVENSKIH VOJAŠKIH VOJNIH INVALIDOV

Letošnjo letno konferenco smo ravenški vojaški vojni invalidi pripravili za predpraznik dneva republike in obenem

proslavili obletnico razvitja organizacijskega prapora. Po običajnem dnevnem redu in izvolitvi novega organizacijskega odbora so dobili besedo povabljeni predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Zelo razveseljivo je bilo prav to, da so se naše letne konference udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij mesta in občine Ravne na Koroškem. To je dokaz, da so še vedno med nami ljudje, ki razumejo naše težnje in nam pomagajo skupno reševati naša organizacijska vprašanja tako z nasveti kakor tudi materialno. Vojaški vojni invalidi si tudi v bodoče želimo sodelovanja z vsemi političnimi organizacijami in delovnimi kolektivi v našem kraju.

Posebne zasluge za dosedanje delovanje Zveze vojaških vojni invalidov Ravne na Koroškem ima tovarišica Lojzka Pavlin-Cvetka, referent za vprašanja invalidov in borcev NOV pri skupščini občine Ravne na Koroškem, ki je za svoje reševanje problemov vojaških vojni invalidov deležna vseh pohval.

Razveseljivo pa bi bilo, da bi v bodoče tudi podjetja, pri katerih smo do sedaj naleteli na gluha ušesa, in pri njih odgovorni funkcionarji pomislili na nas invalide, kadar imamo kakšne prošnje do njih in posnemali ljudi in kolektive, ki se zavedajo, da je tudi vojaški vojni invalid človek, ki je daroval svoje zdravje za dobro nas vseh.

V. A.

ZA DOBRO VOLJO

Dve možnosti

Ena tajnica drugi: »Ti, šef me opazuje iz sosednje pisarne. Ali naj začnem delati ali naj nategnem pulover?«

Prosim lepo!

Trditev, da moški ne bi mogel zmeraj ljubiti iste ženske, je prav tako nesmiselna kot trditev, da dober violinist potrebuje za isto muziko več violin.

Ravenski vojaški vojni invalidi so veliko žrtvovali za lepše dni nas vseh

30 LET ZVESTOBE ŽELEZARNI

Štefan Čebul

Franc Čevnik

Rudolf Dornik

Alojz Harum

Barbara Hribnik

Štefan Čebul se je rodil 1. 1917 na Tolstem vrhu. Bolj kot šola sta ga izučila trdo življenje in delo. Leta 1941 je dobil delo v železarni in pozneje postal žerjavovodja v livarni. Leta 1968 je napredoval za izmenskega delovodja vlivanja in pomožne dejavnosti zaradi svoje dolgoletne preizkušene vestnosti.

Kljub težavnemu in nehvaležnemu delovnem mestu (stalno nočno delo, vročina, prah in odgovornost za sodelavce) je redno in točno izpolnjeval vsa navodila v zadovoljstvo nadrejenih. Kadar je izmena slučajno za kak dan ostala zaradi bolezni ali dopusta brez žerjavovodje, je vskočil kar on. In tako vse do svoje težje delovne nezgode to jesen, ki se mu je pripetila zaradi prevelike vneme.

Za desno roko so se bali njegovi doma in sodelavci v železarni, a bo kmalu spet vse v redu, le zlati delovni jubilej bo pričakal v bolnišnici.

Franc Čevnik je bil rojen 1. 1926 na Ravnah. Oče je bil delavec v železarni, šest otrok je bilo pri hiši.

V železarni se je zaposlil 1. 1941 kot pomožni kovač pri podkvah. So pa skupino, v kateri je delal, premeščali po potrebi tudi k izdelavi osi in v druge obrate. Od 1. 1943 je bil v mehanični kot strugar tankovskih osi, potem je šel zopet nazaj v kovačnico do 1. 1947, ko je bil premeščen v konstrukcijski biro. Delal je še v mehanični in na MIŠ do 1. 1957, ko je bil premeščen v PDJ, kjer dela še zdaj kot konstruktor.

V teh letih je v svojem prostem času opravil nižjo gimnazijo z malo maturo, tečaj za tehničnega risarja in državni izpit za metalurgijo.

Rudolf Dornik se je rodil 1. 1915 v Trobljah pri Slovenj Gradcu, odrasčal pa je na Tolstem vrhu, kjer je bil očim najemnik. Po končani šoli je 1. 1930 za dva meseca dobil delo v železarni, potem pa je bil zaradi krize odpuščen z obljubo, da ga bodo spet sprejeli, ko se bo stanje izboljšalo.

Nato je delal doma in v gozdu, odslužil vojake in dočakal okupatorje v Zagrebu, odkoder se je peš vrnil domov.

Leta 1941 je spet dobil delo v železarni. Začel je pri čiščenju polprofilov ter bil še isto leto premeščen v topilnico, kjer je ostal do danes. Najprej je delal pri martinovki, nato pa je bil poslan na prakso na Jesenice. Že 1. 1949 je bil pri prvi majhni ravenski elektro peči mojster, delal pri vseh pečeh in 1. 1955 postal delovodja, zdaj pa je delovodja 10-tonske in VF-peči.

Leta 1947 je bil proglašen za udarnika, 1. 1949 je prejel medaljo dela, 1. 1970 pa red dela s srebrnim vencem.

Dobro pomni prva leta, ko so na Ravnah še osvajali delo z elektro pečmi, pa so iz topilnice tudi ponoči hodili po njega. S talentom, pridnostjo in veseljem do dela je postal tak strokovnjak, da je instruiral posadke, ki so jih iz drugih tovarn pošiljali na prakso k nam, uvažal pa jih je potem še v njihovih matičnih tovarnah, tako npr.: v Litostroju, Sarajevu in Sisku.

Franc Kamnik

Ignac Kerbev

Fortunand Korošec

Jože Koželnik

Franc Kristan

Dobro opravljeno delo mu je največje zadovoljstvo.

Alojz Harum se je rodil l. 1919 v Kotljah. Zaradi splošne brezposelnosti je bil dolgo doma. Spomladi l. 1939 je končno dobil delo v železarni in začel pri podkvah in oseh. Kot jugoslovanski vojak je bil leto dni v nemškem vojnem ujetništvu, se vrnil v železarno, a bil kmalu zopet interniran, ker sta bila oba njegova brata v partizanih. Poslali so ga v Dachau, kjer je izkusil prisilno delo v bližnjem Münchnu pod bombnimi napadi in pričakal svobodo.

Zopet se je zaposlil v železarni ter opravil izpite za KV in VK brusilca. Pri prostnem društvu in gasilcih je sodeloval v svojem prostem času najprej v Kotljah, nato na Prevaljah, kjer si je postavil hišo. Za delo živi, ki ga opravlja z vso odgovornostjo in natančnostjo, in za dom.

Barbara Hribernik, ki jo vsi bolj poznamo kot Betko, se je rodila l. 1923 na Ravnah. Oče je delal v papirnici, tri hčerke je preživljal.

Pri Betki je vse vezano na Ravne — dom, šola in služba, ki jo je dobila l. 1941 v železarni, ko je začela v livarni kot jedrarka. L. 1943 je prišla v obratno pisarno, bila tajnica šefa priprave dela v mehanični do l. 1945, nakar je prišla v finančno knjigovodstvo, kjer dela še danes.

Skrbna in vestna, zanesljiva in natančna je bila vsa leta aktivna tudi v organih samoupravljanja, v sindikatu in predvsem v športnem društvu. Od malega naprej je te lovala, najprej pri Sokolu, tekmovala pa je vse do l. 1948. 12 let je bila blagajničarka odbojcarskega kluba Fužinar, zadnja leta pa je aktivna pri krajevnem od boru Rdečega križa.

Tako pestro je bilo njeno življenje, da se ji danes, po 30 letih dela v železarni, zdi, kakor da je šele začela.

Franc Kamnik se je rodil l. 1922 na Ravnah. Zrasel je pri starih starših; dedi je bil varilec v železarni. 5 razredov trške osnovne šole je dokončal, nato pa se je štiri leta vozil v meščansko šolo v Maribor. Leta 1940 je bil sprejet v laboratorij železarne Ravne s trimesečno poskusno dobo pri mojstru Jevšnikarju. Po osvoboditvi je v Rušah opravil še laborantsko šolo. V kemijskem laboratoriju dela še danes, in sicer kot delovodja laboratorija za anorgansko tehnologijo.

Zunaj službe je nekoč sodeloval pri pevskem zboru SKUD, zdaj pa pri pevskem zboru ravnanskih upokojencev »Fužinar«. S fotografijo se ukvarja celo že od l. 1940 naprej, ves čas pa je tudi stalni član fotokluba. Sodeloval je že na razstavah umetniške fotografije doma, v Celju, Mariboru in Murski Soboti. Tu in tam objavlja foto vesti v Delu, redno pa v obeh »Fužinarjih«.

Ignac Kerbev se je rodil l. 1922 na Ravnah. Oče je bil delavec v ravnanski železarni. Ker je bil Ignac bolj šibek, je po osnovni šoli moral hoditi po dneh, v tovarni so ga namreč zavračali, češ »za pometanje jih ne potrebujemo«.

Jeseni 1941 so ga naposled le sprejeli. Začel je v livarni pri mojstru Hanušu. Sredi leta 1944 je odšel v partizane ter bil najprej na Koroškem, nato v Savinjski dolini. Na Brdinjah je bil ujet in poslan v Dachau, kjer je pričakal konec vojske.

Franc Krivograd

Ivan Mezner

Edvard Novinšek

Boštjan Oblak

Feliks Petek

Po povratku se je takoj spet zaposlil v železarni. Najprej je delal pri podkvah, nato v špediciji, nazadnje pa v valjarni, kjer je zdaj odpremnik vročih odpadkov.

Zunaj službe sodeluje že 20 let pri gasilcih. Od štirih otrok so trije že pri kruhu; tako je nekaj manj skrbi in življenje lažje.

Fortunand Korošec je bil rojen l. 1917 v Podgorju pri Slovenj Gradcu. V družini je bilo 10 otrok. V domači vasi se je izučil za kovača. Po končanem uku je bil leto dni brezposeln. Ko je odslužil vojske, je leto dni delal na Muti, leta 1941 pa je dobil delo v železarni pri oseh.

Leta 1944 se je vključil v NOB, kjer je ostal do konca vojske. Nato se je zopet vrnil v železarno, kjer je bil trikrat proglašen za udarnika in že l. 1949 prejel medaljo dela.

Po trdem delu v kovačnici je postavil tudi svoj dom za družino, ki mu je narasla na pet otrok. Pri nesreči l. 1963 je izgubil dva prsta na desni roki in je bil zaradi tega premeščen h kontroli, kjer dela še zdaj.

Tri otroke že ima pri lastnem kruhu, dva pa se še šolata. Želi si, da bi še ta dva privedel do poklica, nato pa bi se umaknil v pokoj, da bi se na stara leta malo odpočil.

Jožef Koželnik se je rodil l. 1914 v Šoštanju. Izučil se je za ključavničarja in delal v Topolšici, nato pri rudniku Liboje kot šofer. Delal je še v Celju in Dravogradu, dokler se ni l. 1941 ustalil v ravnanski železarni. Najprej je delal pri legurah, kjer je zbolel in bil premeščen v strojni remont, ter ostal tam do letošnje pomladi, ko je bil invalidsko upokojen.

Med vojsko je stanoval na kmetih in pomagal partizanom, kolikor je mogel. V remontu je bil med najboljšimi: strokovnjak, vesten in vztrajen, preudaren in požrtvovalen. Red dela s srebrnim vencem je dobil, vendar ga ni nosil, da se mu ne bi kdo smejal.

Za družbeno delo in sestanke ni bilo nikoli pravega časa, se je pa redno udeleževal — sam bolan — vseh krvodajalskih akcij pa pri ribolovu se je sprostil tu in tam.

Na Ravnah si je ustvaril družino in dom. eden tistih komaj opaznih, a nepogrešljivih, natančnih delavcev, ki jim je delo potreba in smisel življenja.

Franc Kristan je bil rojen l. 1912 na Prevaljah. Oče je bil tovarniški delavec, mati gospodinja, otrok pa šest pri hiši. Na fronti je oče zbolel in kmalu po povratku domov umrl, tako da se je morala mati zaposliti v slovenjegraški tovarni usnja. Franc je po končani osnovni šoli delal 7 let v tovarni meril, nato pa pri stavbeniku Verčniku v Slovenj Gradcu.

Pri Kurtniku je kot vojak pričakal padeč stare Jugoslavije in se maja 1941 zaposlil v železarni. V čistilnici je začel in delal v njej ves čas do pred nekaj leti, ko je bil premeščen k dostavi materiala v topilnico, kjer je dočakal pokoj.

Življenje mu je potekalo v tovarni in doma, za svojo vestnost in marljivost pa je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

Franc Krivograd se je rodil l. 1918 v Šentianu. Oče je bil delavec v železarni na Ravnah, kamor se je družina, v kateri

je bilo pet otrok, tudi preselila. Franc je hodil v šolo na Ravnah, nato pa je delal v gozdu, odslužil vojaščino in se januarja 1941 zaposlil v železarni.

Začel je v valjarni, kjer je tudi dosegel kvalifikacijo. Otroka je spravil h kruhu. Kot sorter materiala čaka zaslužen pokoj.

Ivan Mezner se je rodil leta 1921 na Ravnah v pravi železarski družini: oče je 42 let delal v železarni, brat 40, sestra 20, on 30, pa bi rad še, če ne bi bil letos zaradi bolezni invalidsko upokojen.

Šest otrok je bilo pri hiši. Ivan se je šel učiti za čevljarja, opravljal pa tega poklica ni. Na cesti je delal in pri zidarjih ter začel l. 1941 v železarni kot pomožni delavec. Najprej je delal pri oseh in podkvah, nato v vzmetarni.

Zaradi bolezni je bil l. 1964 premeščen v kemijski laboratorij za prevzemalca robe oziroma vzorčevalca. Letos je bil invalidsko upokojen.

Bil je med prvimi kegljači ravnanskega Fužinarja in se udeleževal vseh tekmovalij. Oba njegova otroka nadaljujeta družinsko tradicijo in delata v železarni. A pokoj ni tako lep, kot bi si ga zaslužil: invalidska pokojnina je skromna in po družbi sodelavcev mu je dolgčas. Takoj bi se vrnil mednje, ko bi mogel.

Edvard Novinšek je bil rojen l. 1914 v Spodnjem Doliču. Pri očetu mizarju se je izučil mizarstva, potem pa se je zaposlil najprej v Dobrni, potem na Prevaljah, odslužil vojake in se zaposlil v železarni l. 1941 pri mizarjih. Tam je ostal do l. 1953, ko je bil dodeljen h gasilcem.

Med prostovoljnimi gasilci je bil namreč že od l. 1933, l. 1946 pa je opravil še šolo pri poklicni gasilski brigadi. S svojim skromnim zaslužkom je izsolal 7 otrok. Mizarsko znanje mu je pomagalo, z obličem in žago je v prostem času delal, da so on in njegovi živeli.

Ko primerja svoja dva poklica, ugotavlja, da je mizarstvo vsekakor bolj priljubljeno kot gasilstvo, pri katerem velja tudi nenehna pripravljenost. Pred odhodom v pokoj vendarle mirno gleda v prihodnost, saj se je s trdim delom rešil največjih skrbi.

Boštjan Oblak je bil rojen l. 1916 v Podklancu pri Dravogradu. Oče je bil banoinski cestar in je delal na cesti med Dravogradom in Ravnami. Pet otrok je bilo pri hiši, plača pa ena. Boštjan se je izučil za kleparja in vodovodnega inštalaterja, potem pa je kot večina njegovih vrstnikov začel okušati brezposelnost. Po dva meseca je delal tu in tam, bil je na Muti in Prevaljah, odslužil vojake in po okupaciji l. 1941 dobil službo v železarni, v mehanični delavnici.

Leta 1959 je opravil izpit za VK, leta 1964 pa je v strojnem remontu postal delovodja inštalaterjev. Vseh pet otrok je spravil h kruhu, zdaj pa že vnuke pazi in kadar utegne, gre na planine, ki so njegovo veliko veselje.

Feliks Petek se je rodil l. 1921 na Strojni. Pet otrok je bilo doma, zato je moral že kot otrok služiti na kmete; na Lomu pri Mežici je bil 5 let. V železarno je bil sprejet l. 1939. V livarni je začel pri sušenju modelov pod vodstvom mojstra Hanuša.

Po osvoboditvi je postal žerjavovodja pri stari martinovki, pozneje pa je vozil

Ivan Praznik

Uršula Vavče

Alojz Večko

Mihael Zagernik

nično, kjer je ostal do odhoda v partizane l. 1944. Bil je v 4. bataljonu VDV najprej na Koroškem, nato na Štajerskem in je še po koncu vojske ostal leto dni v JLA.

Vrnil se je v železarno in delal najprej v mehanični, nato v kotlarni, zaradi bolezni pa se je l. 1952 prekvalificiral za žerjavovodjo in delal po vrsti v livarni, čistilnici in kovačnici do upokojitve.

V Kotljah je prišel na svoje, skrbeti pa mora še za vseh svojih pet otrok, kar je vse prej kot lahko.

Uršula Vavče je bila rojena leta 1911 na Ravnah. Leta 1942 je dobila zaposlitev v železarni in se v livarni priučila za jedrarko. Do svojega 50. leta je izdelovala jedra, potem pa je jih zaradi slabšega vida čistila.

Bila je pridna, vestna in marljiva delavka in nadrejeni hvalijo njeno delo. Kadar je bila potreba, je bila vedno pripravljena delati nadure.

Ne zgodi se pogosto, da bi kdo jokal pri slovesu od železarne. Ona je, ker ji je delo in družba sodelavk pomenilo ne samo sredstvo za preživljanje, ampak tudi delno nadomestilo za zasebno življenje.

Alojz Večko se je rodil l. 1927 na Brdinjah. Oče je bil mali kmet, pri hiši pa 10 otrok. S 14 leti se je Alojz že zaposlil v železarni, s 17 leti je odšel v partizane.

Bil je borec, pomočnik mitraljezca, potem pa kurir štaba, odreda in divizije. Po osvoboditvi je še služil vojaški rok na Hrvaškem, nato pa se je vrnil v železarno.

Opravil je tečaj za strugarja in do danes dela v mehanični. Po delu v železarni je še zmeraj našel zadosti časa za delo v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Bil je predsednik mladine v železarni, večkrat član delavskega sveta, komandir gasilske čete v Kotljah, aktiven pa je tudi pri odboru Zveze borcev.

Mihael Zagernik se je rodil na Selah l. 1913 kot sin malega kmeta. Uro daleč je hodil v šolo, s 13 leti pa je moral od doma s trebuhom za kruhom.

Pastir je bil, potem hlapec, nakar se mu je ponudila priložnost, da se je izučil kolarstva, vendar v gospodarski krizi tridesetih let ni bilo mogoče dobiti zaposlitve in šele l. 1941 je prišel v železarno.

Deset let je opravljal kovaška dela in dobil naziv izučenega kovača, pa tudi udarnik je postal in dobil pohvalno pismo za vestno delo. Zbolel je na pljučih in se po dolgotrajnem zdravljenju vrnil k svoji lesni stroki — bil je premeščen v tesarsko delavnico gradbenega remonta, kjer je ostal do upokojitve. Kljub delu v tovarni in doma pa je še našel čas za gasilstvo, kjer prav tako dela že 30 let.

M. K.

Nevarna

Na matičnem uradu se je pojavila dama, ki se je želela četrtilič poročiti. Matičar jo je vprašal po vzrokih smrti treh rajnih soprogov.

— Prvi in drugi sta umrla zaradi zastupitve z gobami.

— In tretji?

— Zaradi pretresa možganov.

— No, no?

— Ni hotel jesti gob.

žerjav za 10-tonsko elektro peč. Kljub temu da se mu je vid poslabšal, vestno opravlja naporno in odgovorno delo v vsakdanjem prahu in plinu.

Tretjič je že jubilent dela. Dve hčerki ima, obe sta preskrbljeni. Tako je le nekaj lažja vsakdanja pot od doma na šiht in nazaj.

Ivan Praznik se je rodil l. 1915 na Ravnah pri Šoštanju. Na domači žagi se je izučil, pomagal nekaj časa bratu, potem pa je iskal službo po Mežiški dolini od Črne navzdol, da bi se osamosvojil.

Leta 1941 se je zaposlil v železarni, v livarni. Od tam je bil premeščen v meha-

Jubilanti dela v letu 1971

Obrat	Delavci			Delavke		
	10 let	20 let	30 let	10 let	20 let	30 let
JEKLARNA						
Topilnica	3	5	2	—	—	—
Livarna	10	8	1	—	1	1
Modelna mizarna	9	2	—	—	—	—
Čistilnica	3	2	—	—	—	—
PDJ	1	—	2	—	—	—
Obračun jeklarne	—	—	—	1	1	—
Skupaj	26	17	5	1	2	1
TPO						
Valjarna	11	3	2	—	—	—
Kovačnica	4	8	1	—	—	—
Termična obdelava	4	1	—	—	—	—
PD TPO	3	1	—	—	—	—
Obračun TPO	—	—	—	—	1	—
Jeklovlek	3	1	—	2	—	—
Skupaj	25	14	3	2	1	—
SMO						
Mehanična delavnica	11	3	2	—	4	—
Vzmetarna	2	1	—	—	—	—
PDM	2	4	—	—	—	—
Konstruktorski biro	1	2	—	—	—	—
Obračun SMO	—	—	—	1	—	—
Skupaj	16	10	2	1	4	—
SEVO						
Energetsko gospodarstvo	1	—	—	—	—	—
Energetski obrat	1	2	—	—	1	—
Strojni remont	6	2	2	—	—	—
Elektro remont	7	2	—	1	—	—
Gradbeni remont	2	2	1	—	2	—
Promet	4	3	—	—	—	—
PD VO	2	—	—	—	—	—
Skupaj	23	11	3	1	3	—
TKR	11	1	3	7	4	—
Uprava in ostale službe	2	11	1	3	5	1
V s e g a	103	64	17	15	19	2

Herbert Gigerl

Mali računalnik bo opravljal veliko delo

Januarja bomo pričeli z avtomatično obdelavo osebnih dohodkov

V 3. in 4. številki Koroškega fužinarja je bil v članku »Avtomatični računalnik« opisan princip delovanja računalnika in podana informacija, da tudi pri nas že razpolagamo z manjšim računalnikom (KIENZLE 6000), istočasno pa se že tudi resno pripravljamo na sistem (IBM). Iz sestavka smo lahko tudi spoznali, da računalnik, pa naj bo še tako izpopolnjen, ni samomisleča naprava, temveč je neločljivo vezan na človeka. Človek je tisti, ki iz njega lahko izvabi vse neverjetne sposobnosti, ki mu jih sicer pripisujemo.

Ko z novim letom prehajamo na avtomatično obdelavo obračuna osebnih dohodkov, se nam ponuja najlepša priložnost, da skupaj z obrazložitvijo samega sistema obračuna prikažemo, kako obširne in zahtevne naloge je treba rešiti, da

pridemo do programa, ki pozneje vodi računalnik skozi ves proces obdelave.

Za prehod na avtomatično obdelavo osebnih dohodkov smo se odločili iz več razlogov:

— zaradi dotrajanosti knjižnih strojev ASCOTA, na katerih je tekel do sedaj del obračuna (knjiženje plačilne liste in liste odtegljajev),

— zaradi dodatnih zahtev, ki jih je pred nas postavil družbeni sporazum o delitvi osebnih dohodkov,

— zaradi številnih prednosti avtomatične obdelave, izmed katerih jih naštejmo le nekaj: minimalne možnosti napak pri obdelavi, enostavnejša priprava podatkov, združitev plačilne liste in liste odtegljajev, možnost mnogostranske obdelave izhodnih podatkov (kontiranje, pregledi po kvalifikacijah, izračun pri-

spevkov po občinah, količina denarja, potrebnega za dvig) in druge.

Naloga je bila izredno obsežna, saj je zahtevala poleg izdelave programa še velike organizacijske priprave. Potrebno je bilo sestaviti okvirni program dela. Dobil je naslednjo obliko:

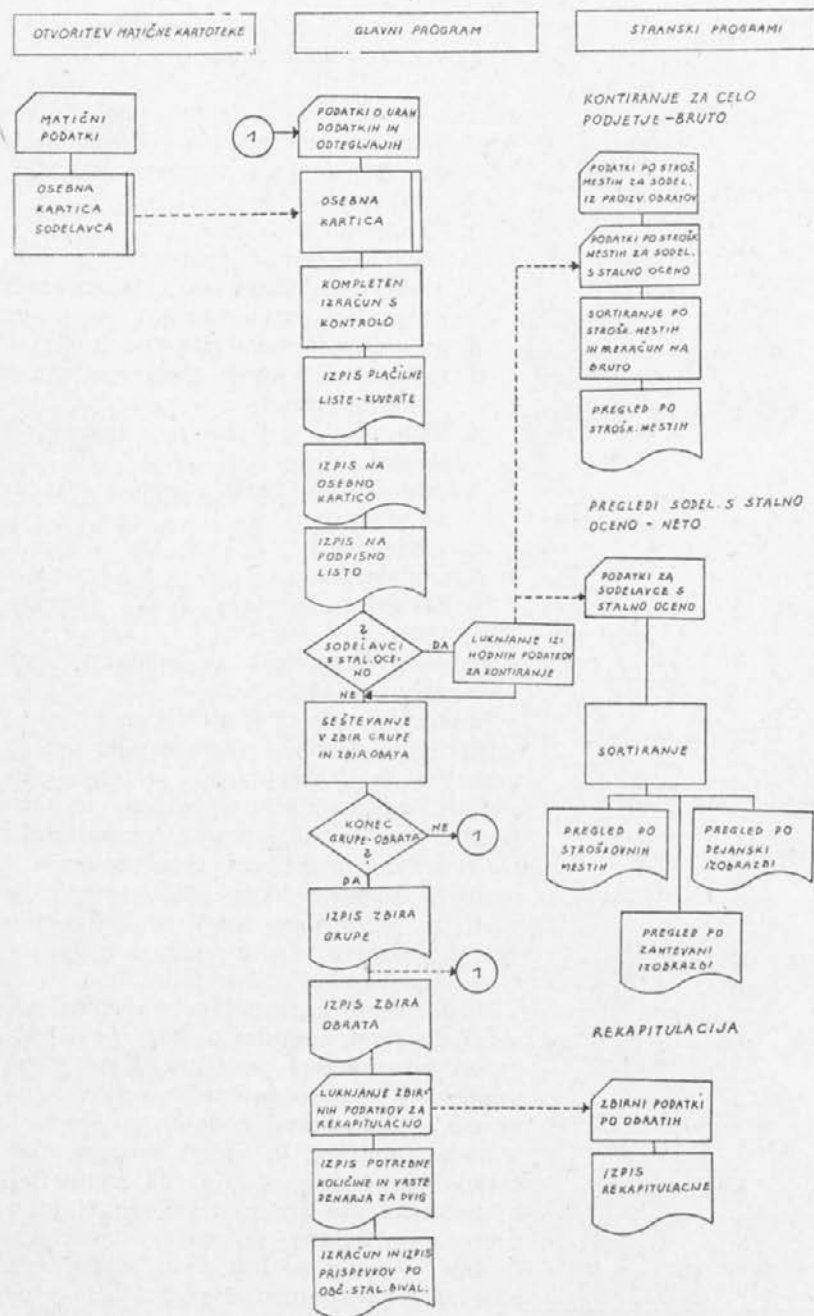
1. študiranje problema;
2. organizacijske priprave;
3. okvirna določitev toka posameznih programov in medsebojna povezava;
4. organizacija memorije (spomina);
5. izdelava detajlnega diagrama toka (blok diagram);
6. kodiranje (prevajanje ukazov v strojni jezik);
7. prenos programa v spomin računalnika;
8. testiranje;
9. preizkus;
10. dokončna izdelava vseh spremnih tiskovin;
11. sestava navodil za operaterja na računalniku;
12. spremljanje prve obdelave.

Študija problema predstavlja enega najvažnejših faktorjev za pravilen pristop k programiranju. V našem primeru je bilo potrebno do osnove spoznati tehniko sedanjega sistema obračunavanja osebnih dohodkov, ugotoviti pomanjkljivosti in preveriti možnosti razširitve področja obdelave v sorazmerju s kapaciteto in sposobnostmi računalnika.

Višji sistemi za obdelavo podatkov postavljajo pred uporabnike tudi večje zahteve pri pripravi podatkov. Zato mora programer, preden prične s sestavo programa, vedeti, kateri podatki oz. operacije so variabilnega in kateri fiksnega značaja. Predvsem je važno, da so do takrat rešena vsa sistematska vprašanja v zvezi z obdelavo določenega primera. Osebnih dohodki so bili prav glede tega posebej problematični. Med izdelavo programa je kljub prejšnjim detajlnim dogovorom prihajalo do sprememb, ki so zahtevale nove in nove posege v že izdelan program. Pri tem moramo seveda razlikovati spremembe, ki smo jih lahko že vnaprej predvidevali in smo temu primerno priredili program, od sprememb, ki posežejo v samo tehniko vnaprej točno preciziranega obračuna.

Zahteve po stabilnosti pa ne veljajo le za čas uvajanja programa. Upoštevati jih moramo skozi celo obdobje delovanja. S tem seveda ni rečeno, da spremembe niso mogoče. V mejah prostih kapacitet spomina lahko marsikaj spremenimo, le da je potrebno pri načrtovanju sprememb nujno upoštevati tudi pogoje, ki jih postavlja avtomatična obdelava podatkov. In tega se bomo morali v železarni še privaditi. Na vseh področjih, ki se že ali se še bodo obdelovala na računalniku, bo nujno pritegniti k tesnemu sodelovanju tudi oddelke za avtomatično obdelavo podatkov in s tem ljudi, ki so odgovorni za nemoten tek posameznih programov.

Ko smo dovolj dobro spoznali problematiko in se dogovorili za vse novosti in spremembe, se je pred nami že pokazala jasnejša slika problema. Lahko smo si izrisali osnovni tok programa, na katerem je temeljilo vse poznejše delo. (Glej priloženo 1.)

Priloga 1

Sledila je organizacija memorije (spomina) računalnika. Temeljila je na razdelitvi obstoječe kapacitete na področje za podatke in področje za programe. Predvideli smo, da bodo približno polovico spomina zasedli podatki in bo torej le polovica ostala za programe. V tem okviru smo lahko pristopili k sestavi adresne liste, to je k točni določitvi pozicije in velikosti vsake posamezne celice, ki jo bomo potrebovali pri sestavi programa. Istočasno je bilo potrebno izoblikovati luknjane kartice kot sredstvo za vnašanje vhodnih podatkov ter določiti vsebino in obliko zapisa na magnetnem traku osebnega kartona sodelavca. Nova osebna kartica bo namreč imela to prednost, da bo s 400 enotami lastnega spomina (nalepljen magnetni trak) lahko tudi nosilec podatkov, ki jih bo znal prečitati računalnik sam. Tako bodo v spominu kartice zapisani vsi osebni podatki o sodelavcu, istočasno pa tudi osnove za poprečke, ki jih potrebujemo za izračun nekaterih postavk iz plačilne liste (letni dopust, boleznina).

Šele risanje detajlnega diagrama toka predstavlja programiranje v pravem smislu besede. Diagram je sicer le grafičen prikaz ukazov, ki so potrebni, da računalnik opravi neko operacijo, je pa glede

na obširnost in razvejanost večjega programa nujno potreben, če se nečemo izgubiti v labirintu vseh mogočih stranpoti. Pogojuje pa spet, da smo pred tem dokončno izoblikovali vse tiskovine, ki predstavljajo osnovo za izpis na printerju računalnika. Za osebne dohodke smo predvideli poleg magnetne (osebne) kartice še dva tiskana obrazca na brezkončnem traku, in sicer: mesečni obračun osebnega dohodka, ki predstavlja istočasno tudi izplačilno kuverto, ter podpisno listo. Vsi ostali stranski programi so prirejani za izpis na obrazec brez tiska.

Nova plačilna lista je bila zamišljena in izvedena tako, da združuje vrsto del, ki so se prej opravljala popolnoma ločeno. Tako sedaj omogoča:

- komplet izračun osebnega dohodka za redni delovni čas z vsemi dodatki (potreben je le podatek o opravljenih urah, doseženih enotah in vrednosti enote);

- izračun ostanka OD (variabilni del) in dodatka za stalnost od tekoče osnove;
- izračun nadomestila za letni dopust iz avtomatično zbrane osnove za tri mesece;

- izračun dodatka za delo v podaljšanem delovnem času;

- avtomatično ugotavljanje razlike do minimalnega osebnega dohodka v odvisnosti od dejansko opravljenih ur;

- avtomatičen izračun članarine ZSJ in ZKJ od tekoče osnove;

- vključevanje vseh ostalih odtegljajev;

- zaokroževanje zneska za izplačilo na 1 dinar,

- izvedbo kombinacije z izplačilno kuverto in dvema kcpijama in s tem odpravo naknadnega naslavljanja kuvert in vpisovanja zneskov.

Pri formuliranju obrazca smo poizkušali v okviru zahtev, ki jih postavlja računalnik, doseči čim boljše dojemljivost ob racionalnejši velikosti in razporeditvi prostora. Posamezne postavke z liste bodo šifrirane, šifre pa obrazložene v spodnjem levem kotu obrazca. Negativne postavke (odbitki) bodo izpisane z rdečim tiskom in oznako minus (—). Glej vzorec izpolnjenega obrazca. (Priloga 2.)

Avtomatičen izpis podpisne liste bo prav tako prihranil veliko poznejšega dela, istočasno pa bo izključil možnosti napak pri prepisovanju.

Navedli smo že, da je ena izmed prednosti avtomatične obdelave večja točnost. Računalnik je zgrajen tako, da sam kontrolira svoje delovanje (bit kontrola). S pomočjo kontrolnih lučk ali printerja že pri najmanjši okvari opozori na to operaterja. S tem je onemogočeno, da bi napaka povzročila verižni proces motenja v mikro programih in ponavljanje napake pri izračunih, ne da bi to pravi čas opazili. Drugi način kontrole točnosti se odvija s pomočjo programa. Računalnik na tem področju nudi teoretično neomejene možnosti. S primerjanjem dveh celic podatkov lahko dobimo odgovor: je enako, ni enako, je plus, je minus. Pri programu osebnih dohodkov smo v veliki meri izkoristili te možnosti in zavarovali program s številnimi kontrolnimi točkami:

- Pri vnašanju podatkov smo izključili možnost zamenjave luknjanih kartic (medsebojna kontrola osebne številke) in vrstni red kartic (primerjava označbe kartice s konstanto iz spomina).

- S primerjavo osebne številke iz luknjanih kartic in iste številke z magnetne kartice smo izključili možnost zamenjave osebne kartice in s tem napačnega izračuna. Stroj reagira na napako tako, da napačne kartice enostavno noče sprejeti.
- Pri črtanju in zapisu na magnetno kartico računalnik kontrolira: točnost čitanja, mesec obračuna, osebno številko ter točnost ponovnega zapisa na magnetni trak.

- Za delno kontrolo pravilnosti vhodnih podatkov smo naložili računalniku še nalogo, da nas opozori, če izračunani osebni dohodek presega 6000 din. Po logični kontroli operater lahko odloči o pravilnosti izračuna in program ponovno aktivira, če je podatek možen, v nasprotnem primeru pa primer s popravljenimi podatki da v ponoven izračun.

Seveda je to le drobec vsega tistega, kar moramo upoštevati pri programiranju, če hočemo izločiti čim več napak in omogočiti nemoteno delo.

V izrisanem diagramu toka so izoblikovane vse našete posebnosti. Sedaj šele

Priloga 2

Iz dela kolegijskih izvršilnih organov

Potem ko je bila zaključena javna razprava o predlogu nove organizacijske sheme ter dopolnitvah in spremembah statuta, sta o obeh predlogih ter predlogih, ki so bili izoblikovani v javni razpravi, na skupni seji razpravljala oba odbora. Odbora pa sta bila seznanjena tudi s pripombami, ki jih je na predlog organizacijske sheme pismeno sporočil generalni direktor ZP Gregor Klančnik. Strinjala sta se s predlaganimi spremembami v oddelku TKR, pa tudi z mnenjem, da naj se dolgoročne naloge marketinga prenesejo v razvojni oddelk, kratkoročne pa ostanejo v okviru komercialnega sektorja. V razpravi pa je bilo načeto tudi vprašanje predvidenega števila zaposlenih v prodajnih oddelkih enot I in II. Izraženo je bilo mnenje, da to število medsebojno glede na obseg proizvodnje ni usklajeno. Izražena je bila tudi misel, da bi zaradi spremenjenih nalog in bodoče večje odgovornosti prodaje morali v teh oddelkih predvideti tudi delavce z visoko strokovno izobrazbo. Posameznike je zanimal tudi obseg dela in delovnih zadolžitev zaposlenih v oddelku za ekonomske analize v obeh proizvodnih enotah, posebno še, ker imamo za tovarno kot celoto sektor za gospodarjenje. Nekateri so menili, da so v vseh dosedanjih razpravah v zvezi z organizacijo bile preveč prisotne osebe in da določene stvari še niso do kraja razčiščene, kar bi do zasedanja delavskega sveta moralo biti urejeno. Po širši razpravi, v kateri so bila prisotnim posredovana potrebna pojasnila na za njih razna odprta vprašanja in dileme, sta se odbora strinjala, da je predlog nove organizacije ter dopolnitve in spremembe statuta z dopolnitvami, ki so bile opravljene na podlagi pripomb v javni razpravi, posredovati delavskemu svetu v potrditev.

Na ločenih sejah sta odbora razpravljala o zadevah, ki spadajo v njuno pristojnost. Tako je poslovni odbor sprejel naslednje zaključke:

— Na predlog oddelka za obračun OD, da bi se zaradi pomanjkanja »drobiža«, zaradi strojnega obračuna OD in sprememb plačilnih vreck odobrila sprememba zaokroževanja zneskov pri izplačilu OD, je sklenil, da se predlagano zaokroževanje zneskov odobri. Zaokroževanje zneskov se bo v bodoče vršilo tako, da se bodo zneski do 0,49 par zaokroževali navzdol oziroma odbili, za zneske od 0,50 par pa se bo zaokroževanje vršilo navzgor oziroma se bo znesek dodajal. Novi način zaokroževanja zneskov OD velja za obračun OD od 1. januarja 1972 dalje.

— Na predlog vodstva mehanskih obratov se je zaposlenim v konstrukcijskem biroju za izdelavo načrtov in tehnične dokumentacije za novi tip stiskalnic, ker dela v rednem delovnem času ne morejo pravočasno izvršiti, odobrilo plačilo 300 nadur. Upravičenost ali neupravičenost vključitve izdelave stiskalnic v proizvodni program mehanskih obratov je v naši železarni predvsem z vidika finančne konstrukcije plačila že dalje časa prisotna. Da bi bile dileme odpravljene, je odbor naročil, da morajo za to odgovorne službe v tovarni čimprej izdelati kalkula-

cijo stroškov izdelave stiskalnic in jo posredovati odboru.

— Odbor pa se ni v celoti strinjal s predlogom priprave dela jeklarne, da bi bilo treba za izdelavo prodajnih ponudb za naslednje leto za delavce, ki bodo delali na tem, odobriti določeno število nadur. Odbor se je sicer strinjal, da je treba delo do časa, ki je določen, opraviti, da pa naj bi prizadeti na račun sedaj opravljenih nadur izkoristili ustrezno število prostih dni v času, ko bo glede na razpored dela to možno. Nadure naj bi se izplačale res samo v primerih, ko posamezniki prostih dni na račun sedanjega dela v podaljšanem delovnem času ne bi mogli izkoristiti.

— Na predlog sklopa VEO se je v smislu čl. 26 pravilnika o delitvi OD z veljavnostjo od 1. decembra 1971 dalje za delovno mesto št. 495 — vodja prometnih služb, odobril 10 odst. dodatek za pripravljenost.

— Na predlog komercialnega sektorja se je v smislu čl. 25 pravilnika o delitvi OD za delovno mesto št. 708 — pomočnik šefa nabave, z veljavnostjo od 1. januarja 1972 dalje odredil deljeni delovni čas.

— Na predlog komercialnega sektorja se je Antonu Potočniku odobrilo 4-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo zaradi zaključevanja naročil za dobavo industrijskih nožev naslednje leto v to državo.

— Odbor je bil seznanjen z raznimi odstopanji in razlikami, ki nastajajo v delitvi OD med istimi ali podobnimi težnjami kvalifikacij. Čeprav analiza takih ugotovitev še ni izdelana, pa je bilo v razpravi ugotovljeno, da je vzroke iskati v odstopanjih pri doseganju in prekoračitvi norm in skupinskih del, delno pa tudi zaradi tega, ker je ponekod bil spremenjen tehnološki postopek, ni pa istočasno bila opravljena potrebna korektura norm in kodeksa del. Odbor pa je naročil, da je treba stvari pregledati in nesorazmerja odpraviti. Razprava pa je načela tudi problem kasnitev dobav, ki nastajajo iz raznih vzrokov med posameznimi obrati in težavami in problemi, ki se zato pojavljajo v proizvodnji in izpolnjevanju dobavnih rokov.

Odbor za splošne zadeve je po obravnavi vlog, ki spadajo v njegovo pristojnost, po razpravi sklenil:

— Odobri se povečanje štipendij na TŠŠ oddelku za metalurgijo od prej odobrenih 30 na 31. Dodatno odobrena štipendija na tej šoli se odobri Srečku Hudrapu.

— Našemu štipendistu Cvetu Stojanovu, absolventu FNT oddelka za metalurgijo, se za čas od 1. decembra 1971 do 29. februarja 1972 odobri brezobrestni kredit v višini štipendije.

— V smislu čl. 7 pravilnika o štipendiranju in strokovnem izobraževanju se Alojzu Koboltu od 1. januarja 1972 dalje odobri štipendija za šolanje na tehnični šoli kemijske stroke v Rušah.

— Našima štipendistoma Stanku Štoru in Francu Semetu se odobri delno povračilo stroškov strokovne ekskurzije, ki jo je organizirala univerza v Ljubljani, in sicer vsakemu po 600 din.

— Potrdi se predlog komisije za ocenjevanje strokovnih nalog in Francu Oderlapu za uspešno izdelano strokovno nalogo »Obdelava karakterističnih lastnosti tekočega butan-propana« odobri enkratna nagrada v znesku 400 din.

— Odbor je bil seznanjen, da imajo zaposleni v tovarni še 6923 delovnih dni neizkoriščenega letnega dopusta za leto 1971. Ker pripadajočega dopusta do konca leta ne bi bilo možno izkoristiti, je odbor potrdil predlog, da se neizkoriščeni del dopusta iz leta 1971 prenese in lahko izkoristi do najdalj 31. januarja 1972. Čeprav je odbor podaljšanje uporabe letnega dopusta odobril, pa je menil, da je le to lahko izjemno odobreno, da pa je v letu 1972 skrbeti za to, da bodo vsi zaposleni pripadajoči redni letni dopust izkoristili do konca leta oziroma prenos dopusta ne bo možen.

— Upoštevajoč že delno ustaljeno navado se je odbor strinjal, da tovarna tudi letos prispeva 13.000 din za novoletno obdaritev socialno šibkih delavcev in njihovih družin. Seznam delavcev, ki se jih bo obdarilo, bo v sodelovanju z ustreznimi službami tovarne pripravil TO sindikata.

— Člani odbora so opozorili na dejstvo, da je sedanja upravna zgradba že dotrajana in da mora zato uprava čimprej pričeti s pripravo načrtov in zbiranjem sredstev za gradnjo nove zgradbe. Razprava o tem pa je načela tudi problem družbene in druge gradnje stanovanj. Razen družbenih stanovanj na Javorniku se v tovarni govori o delni organizirani gradnji na Gonjah na Prevaljah in v Kotljah. Načrti za Prevalje naj bi bili že pripravljeni, medtem ko so idejni projekti in ponudbe za Kotlje že prav tako zbrane. Po mnenju odbora naslednje leto v tovarni ne bo na razpolago toliko sredstev, da bi lahko odpirali več gradbišč. Zato se bo treba odločiti za organizirano gradnjo na Prevaljah ali pa v Kotljah. Pri odločitvi bo morala odločilno vplivati cena gradnje in stroški komunalne ureditve. Potem ko bodo znani načrti in stroški gradnje ter komunalne ureditve tako na Prevaljah kot v Kotljah, bo v tovarni sprejeta končna odločitev, kje bi razen gradnje stanovanj na Javorniku tovarna še pristopila k organizirani gradnji stanovanj oziroma stanovanjskih hiš.

Odbor je razen tega obravnaval še razne vloge za odobritev izredno plačanega dopusta, priznanje pogojev za jubilej dela in razpravljal tudi o nekaterih drugih vlogah za denarno in drugo pomoč. O odločitvah, ki jih je s tem v zvezi sprejel, so bili vsi prizadeti pismeno posebej obveščeni.

—et

Velikodušnost

Pri ugotavljanju očetovstva se je spletel med sodnikom in obtoženim naslednji pogovor:

Obtoženi: »Priznam, da sem otrokov oče!«

Sodnik: »Potem pa je stvar čisto preprosta. Urediti je treba samo še vprašanje alimentov.«

Obtoženi: »Kaj pa so alimenti?«

Sodnik: »Alimenti so odškodnina.«

Obtoženi: »Je ne zahtevam!«

Družbeno dogovarjanje o najpomembnejših osnovah kadrovske politike v Sloveniji

V drugi polovici novembra 1971 je enotni zbor delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije sprejel resolucijo o osnovah kadrovske politike v naši republiki in pri tem poudaril, da je nadaljnji družbeno ekonomski razvoj odvisen od primernih kadrov. Temelje bodoče kadrovske politike pa postavlja v samoupravno delovno organizacijo in družbeno politično skupnost ter meni, da so delovni ljudje in občani nosilci kadrovske politike. Istočasno pa ugotavlja: »da iz kadrovske politike vse prepočasi izginja odločanje v ozkih krogih, prepočasi pa se tudi odpravljajo posledice nenačrtnosti, ki je na tem področju še prisotna.«

Resolucija tudi meni, da so kadrovska merila: odgovornost, moralno-politične vrline in etično moralni odnos delavca do samoupravljanja, do delovne skupnosti, spoštovanje zakonitosti ter samozaščita socialističnih pridobitev, odločilne. To torej pomeni, da so poleg splošnih pogojev, ki jih mora delavec zadovoljevati tedaj, ko stopa v delovno razmerje ali ko je že njen član, pomembne še njegove družbene in moralno politične »kvalifikacije«. Družbene v tem, da bo v praksi deloval v skladu s samoupravnimi načeli, da bo krepil in naprej razvijal samoupravno prakso; moralne pa, da bo predvsem človek, ki razume sočloveka in zna ceniti njegovo individualnost in da bo deloval po načelih poslovne morale. Človek namreč ni brezčutno in brezosebno bitje, ki je le člen proizvodnega procesa, marveč ima svoj pozitivni in negativni jaz, ki ga nosi s seboj, ki ga ne more pustiti zunaj tovarniškega plota. Odnos do soljudi in delo z njimi torej ni le ljubiteljske narave, marveč ena izmed bistvenih lastnosti (meril) za sprejemanje ljudi v delovno razmerje ali za njihovo premikanje znotraj linijske organizacijske piramide.

Nekomu se bo morebiti zdelo, da resolucija s svojimi železnimi namerami ne bo imela učinka in da si bodo nairazličnejši družbeni subjekti iz nje vzeli le tisto, kar jim še ustreza ali jim ne more škoditi. Ne rečem, da ni mogoče tudi tako, vendar bi v takem primeru ne ravnali socialistično in presodno.

Za razliko od podobnih prejšnjih resolucij je pa ta vendarle zafala v isti krog prizadevanj skupščino občine, družbeno politične organizacije, delovne organizacije in interesne skupnosti. Skupščina je celo pobudnik za podpis družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini.

In kaj bo družbeni dogovor vseboval?

1. Enotna merila, pogoje in druge elemente kadrovske politike.

2. Najnujnejše izobrazbene in druge pogoje za vodstvena, vodilna in druga delovna mesta — merilo za zasedbo teh delovnih mest mora biti sposobnost, ki temelji na izobrazbi in izkušnjah.

3. Pogoje in roke za pridobitev zahtevane izobrazbe pri tistih, ki ne izpolnjujejo pogojev delovnega mesta.

4. Čas za izdelavo sistemizacije delovnih mest.

5. Enotne pogoje reelekcije itd.

Družbeni dogovor bo seveda sam po sebi le neko hotenje ter smoter in brez učinka, če ga ne bomo sprejeli kot zahtevo časa in kot samoupravljalvsko dolžnost. Kot prvošolčki bi se obnašali, če bi si »privoščili« družbeni dogovor zato, ker ga bodo imeli tudi drugje. Pravočasno bomo morali pristopiti k pripravi dogovora tudi zato, da bi lahko preučili vse njegove posledice. Predhodno preučene posledice bodo lahko najboljše vodilo za pripravo realnega dogovora, ki bo kasneje tudi uporabljen in uporabljen v življenju.

Milan Zafošnik

RAZPORED PROSTIH DNI ZA LETO 1972

Na zadnjem zasedanju je bil delavskemu svetu razen drugega materiala predložen v potrditev tudi razpored dela prostih dni za naslednje leto. Ob upoštevanju potreb proizvodnje in ozkih grl je delavski svet pri letošnji razporeditvi dela prostih dni za zaposlene v proizvodnih obratih za redno delo določil tudi osem, sicer pripadajočih dela prostih dni. Kakšne bodo glede na naročila ter gibanje proizvodnje potrebe naslednje leto, za celo leto vnaprej ni možno predvideti. Izračun delovnih in dela prostih dni za 1972. leto je zato opravljen po odbitku vseh nedelj in praznikov samo na dejansko število delovnih dni. Po takem izračunu in potrditvi na delavskem svetu velja za leto 1972 razpored številca delovnih in dela prostih dni po gornji tabeli.

Novost je v tem, da smo letos zaradi boljše organiziranosti in z namenom, da se tudi pri uporabi dela prostih dni uvede večji red, že vnaprej za vse mesece določili dela proste dneve. Potrjeni razpored dela prostih dni velja za vse. Izjemoma lahko poslovni odbor ob upoštevanju potreb za zaposlene v vzdrževalnih obratih, kadar bo to zaradi remontov v obratih potrebno, za dela prosti dan določi neki drugi dan v mesecu.

Navedeni razpored velja za zaposlene v 1, 2 in 3-izmenskem delu. Za zaposlene v neprekinjenem tehnološkem procesu — štirih izmenah, je s statutom določeno, da so zaradi drugega razporeda delovnih in dela prostih

Mesec	Dni v mesecu	Nedelj	Praznikov	Dela prost. dni	Dej. štev. delovnih dni	Datumi dela prostih dni
Januar	31	5	2	2	22	22., 29.
Februar	29	4	—	3	22	5., 12., 19.
Marec	31	4	—	4	23	4., 11., 18., 25.
April	30	5	1	2	22	8., 22.
Maj	31	4	2	3	22	13., 20., 27.
Junij	30	4	—	4	22	3., 10., 17., 24.
Julij	31	5	2	3	21	8., 15., 29.
Avgust	31	4	—	4	23	5., 12., 19., 26.
September	30	4	—	4	22	2., 9., 16., 23.
Oktober	31	5	—	4	22	7., 14., 21., 28.
November	30	4	3	1	22	11.
December	31	5	—	4	22	9., 16., 23., 30.
	53	10	38	265		

dni prosti 1. in 2. januarja, 1. in 2. maja ter 29. in 30. novembra. Ker morajo po razporedu druge dneve državnih praznikov — 3. januarja, 27. aprila, 4. in 22. julija ter 1. novembra — biti redno na delu, se jim delo za navedene dneve plača kot nadurno delo na dan državnega praznika.

Z razporedom delovnih in dela prostih dni pa je delavski svet pooblastil poslovni odbor, da na utemeljen predlog vodstev enot za posamezne obrate v primeru potrebe med letom odredi delo na dan sicer pripadajočega dela prostega dne.

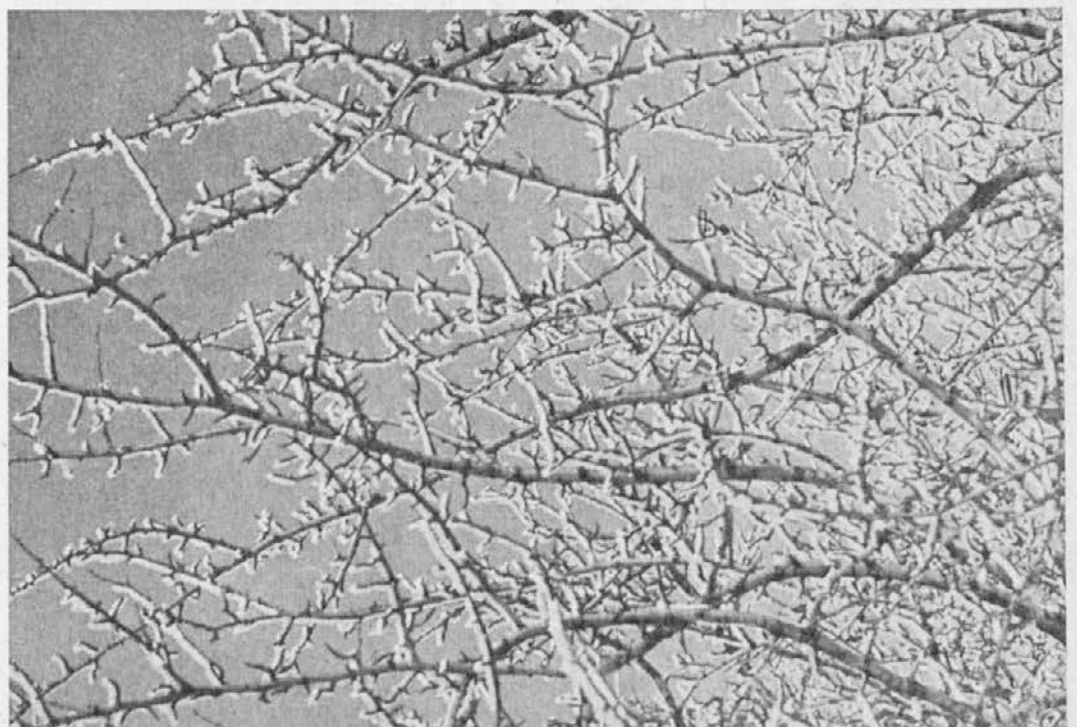
-et

Nesramnost

Iz sodbe: »...Obtežilna okolnost je, da je obtoženi po vltomu uriniral za vogal sodišča, čeprav je na nasprotni strani urad za finance...«

Skrajni čas

- Zakaj si včeraj manjkal, Jožek?
- Dobili smo prirastek v družini, tovariš učitelj.
- O, zanimivo! Bratca ali sestrico?
- Nič takega, tovariš, samo moja mama se je končno poročila.

Vezenina

Foto: Broman

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

II. POSVETOVANJE STROKOVNJAKOV HLADNE PREDELAVE SLOVENSКИH ŽELEZARN

V sklopu združenih slovenskih železarn so se konstituirale različne strokovne skupine, katerih naloga je vzpostaviti tesnejše stike med strokovnjaki posameznih področij vseh treh slovenskih železarn. Na sestankih teh skupin naj bi medsebojno izmenjavali izkušnje in skupno reševali posamezne tehnološke probleme. Lansko leto je bil na Jesenicah prvi sestanek strokovne grupe za hladno predelavo, 9. decembra letos pa je bilo na Ravnah II. posvetovanje te grupe. Poleg sodelavcev iz železarne Ravne so se udeležili posvetovanja predstavniki železarne Jesenice, železarne Štore in Metalurškega inštituta v Ljubljani. Namen posvetovanja je bil bolj informativnega značaja. Z referati so želeli posamezni udeleženci predstaviti stanje na področju hladne predelave v njihovih železarnah.

Po pozdravu organizatorja in vodja posvetovanja dipl. ing. Borštnerja je o proizvodnji jeklovleka v železarni Ravne govoril ing. Godec. Njegovo poročilo je obsegalo vrste izdelkov, opis strojev in opis splošne problematike jeklovleka.

Poročilo o raziskovalnih nalogah, ki so bile izvršene s področja hladne predelave, je podal dipl. ing. Rodič ter naštel tudi naloge, ki so predvidene v projektu predelava kovin do konca leta 1975.

Dipl. ing. Šipek je govoril o defektoskopskih metodah in možnosti avtomatizacije v jeklovleku. Opisal je nekatere možne vrste ultrazvočne kontrole v jeklovleku, nanizal obširno problematiko take kontrole in poudaril, kako je uspešna kontrola zaradi visoke nabavne cene posameznih instrumentov draga. Podrobnosti ultrazvočne kontrole bodo zato predmet naslednjega sestanka.

Perspektivni razvoj jeklovleka železarne Ravne je nato opisal dipl. ing. Borštner. Navedel je vse težave, ki jih imamo pri predelavi zaradi pomanjkljivih strojev in peči ter seznanil navzoče z načinom izpolnitve tehnologije in vrstami agregatov, ki jih predvideva perspektivni načrt jeklovleka.

Informacije o stanju jeklovleka na Jesenicah, ki jih je podal tov. Brun, so obsegale splošne podatke o proizvodnji, kapaciteti in vrsti strojev. Naštel je tudi raziskave na področju hladne predelave in povedal, da so zelo uspeli pri raziskavah avtomatskih jekel s svincem.

Žičarska veja je v železarni Jesenice ločena od jeklovleka. O njenem razvoju, problemih, perspektivah in programu je poročal dipl. ing. Vičar. On je tudi posredoval podatke o kapacitetah in proizvodnem programu stare in nove hladne valjarne.

O stanju jeklovleka v železarni Štore je govoril ing. Trafela, ki je uvodoma pozdravil idejo združevanja strokovnjakov in medsebojnega seznanjanja s problemi. Nato je opisal obrat oz. strojni park, navedel kapacitete, asortiman, perspektive in probleme.

Po poročilih se je razvila živahna debata o problemih in posameznih tehnoloških vprašanjih, kot npr.: utrditev pri luščenju, brušenju, ravnanju, nastanek napak pri brušenju, možnosti direktnega brušenja palic brez predhodnega vlečenja, pomembnost vhodne kontrole jeklovleka itd. V diskusiji so se oblikovali tudi sklepi posvetovanja, ki so:

— Medsebojna izmenjava tehnologov, lanserjev in mojstrov, ki pa bi morali na prakso s konkretno nalogo.

— Unificiranje kontrolnih postopkov. Ing. Šipek mora do naslednjega sestanka opisati vse možne postopke in metode ultrazvočne kontrole hladno vlečenega materiala.

— Tesnejše sodelovanje pri osvajanju tržišča za valje. Železarna Jesenice ima zbrane podatke o vseh valjih, ki jih je uporabljala v hladni valjarni. Te podatke naj bi statistično obdelala in dala rezultate tudi železarni Ravne, da bi spoznali obnašanje pri nas izdelanih valjev v praksi.

— V železarni Jesenice imajo dobro organizirano vhodno in medfazno kontrolo za jeklovlek. Do naslednjega sestanka pripravijo poročilo o tem, Ravenčani pa ga dopolnimo s poročilom o našem načinu kontrole.

— Na nivoju direktorjev in prek združenega podjetja je treba zainteresirati prodajno in komercialno službo vseh treh železarn za tesnejše sodelovanje pri razširitvi tržišča in specializaciji posameznih železarn glede hladno valjanih izdelkov.

— Naslednji sestanek strokovnjakov hladne predelave bo maja prihodnjega leta v Štoreh.

Sestanek je bil dobro pripravljen, uspešen, z razgibano diskusijo in primerno udeležbo.

Monika Terseglav-Klemenc, dipl. ing.

POSVETOVANJE O NAPAKAH PRI TOPLLOTNI OBDELAVI JEKEL 7.—9. DECEMBRA 1971 V ČRNI

V okviru akcij za izboljševanje stikov z uporabniki naših jekel in za izpopolnjevanje strokovnih informacij je raziskovalni oddelek železarne Ravne v sodelovanju z Metalbirojem iz Zagreba, ki je prevzel celotno organizacijo, priredil tridnevno strokovno posvetovanje o napakah pri toplotni obdelavi jekel.

To je bilo že drugo posvetovanje s tako tematiko. Prvo posvetovanje je bilo 20.—22. aprila 1971 prav tako v Črni. Udeležilo se ga je z velikim zanimanjem 75 udeležencev iz vse Jugoslavije. O prvem posvetovanju smo že poročali v majski številki Informativnega fužinarja in takrat smo opisali tudi vsebino ter splošni pomen tovrstnih posvetovanj in dokumentacije, ki se razdeli udeležencem posvetovanja. Seveda se vsakokrat organizira tudi ogled železarne, razdeli se propagandni material in mnogi udeleženci v času posvetovanja opravijo svoje strokovne in poslovne stike z našimi sodelavci.

Drugo posvetovanje v decembru — udeležilo se ga je 56 strokovnjakov — se je nekoliko razlikovalo od prvega. Pripravili smo nekoliko več dokumentacije in poseben poudarek je bil na obravnavanju praktičnih primerov napak, ki se dogajajo v toplotni obdelavi predvsem pri uporabnikih naših jekel. Seveda pri tem nismo pozabili napak, ki so v zvezi z nepravilno izbiro jekel, napak pri brušenju, napak v pripravi orodij, napak v zvezi z nepravilnostmi pri uporabi orodij in konstrukcijskih delov itd.

Praktične primere smo zbrali iz naše dokumentacije in jih večinoma prikazali z diapozitivi. Ker gre po večini za napake, ki jih zakrivijo uporabniki, smo skušali zagotoviti pri udeležencih občutek objektivnosti ugotovitev, s tem da smo paralelno obravnavali podobne napake iz publikacije znane ameriške jeklarne.

Na posvetovanju je bilo za obravnavane primere veliko zanimanje in zato je bila tudi diskusija zelo živahna in plodna.

Celotna obravnavana dokumentacija bo vključena v zbirko »Termička obrada«, ki jo imamo v več primerkih v naši strokovni knjižnici.

Jože Rodič, dipl. inž.

POSVETOVANJE O TOPLLOTNI OBDELAVI KOVIN

Posvetovanje o toplotni obdelavi kovin v dneh od 22. do 24. 11. 1971 v Zagrebu je bilo že tradicionalno vsakoletno posvetovanje, ki ga prireja Inštitut fakultete strojarstva i brodogradnje Zagreb in Metalbiro Zagreb.

Značilnost letošnjega posvetovanja je bil poseben poudarek postopkov površinskega utrjevanja jekel. Udeležba na posvetovanju je bila zaradi izredno slabih vremenskih razmer, zaradi istočasne sejma BIAM v Zagrebu in zaradi finančnih razmer v podjetjih občutno manjša od prejšnjih let. Nasprotno pa je bilo to posvetovanje strokovno na višji ravni kot prejšnja leta. V dopoldanskem času so bila predavanja, popoldne pa so bile demonstracije posameznih postopkov v termičnem laboratoriju katedre za metale na inštitutu FSB. Ta laboratorij je vzorno opremljen za toplotno obdelavo, pri čemer je potrebno posebej omeniti, da vrši usluge nitiranja po tenifer postopku, razen tega pa ima še vakuumsko peč za toplotno obdelavo, možnost regulirane plinske cementacije in zaščitnih atmosfer, posebno napravo za raziskave intenzivnosti ohlajevanja in druge.

Prvi dan posvetovanja so bila na programu tri predavanja, demonstracije in prikaz strokovnega filma.

Dipl. ing. Urs Wyss — glavni metalurg MAAG — Zahnrad AG — Zürich — je predaval o uporabnosti in praktičnih izkušnjah s postopkom plinskega naogljčenja z uporabo dveh tekočin — metanola in etilacetata. Ta postopek pod imenom carbomaag je patentiran in v uporabi že več let. Za ta postopek je najprimernejša običajna globinska — jaškasta peč za plinsko cementacijo in avtomatična naprava za doziranje tekočin, ki so jo razvili v njihovi firmi. Metanol se dozira

kontinuirano za tvorbo nosilnega plina v peči, za tvorbo naogljicevalnega plina v peči z želenim C — potencialom pa regulator dozira etilacetat. Tako je mogoče doseči cementirani sloj z želeno vsebnostjo ogljika na površini. Popoldne je predavatelj v kalilnici inštituta prikazal delovanje omenjenega regulatorja peltronic CM 3, ki deluje na principu regulacije rosišča plina (zrcalo).

V laboratorijski kalilnici TKR v našem podjetju imamo možnost osvojiti ta postopek carbomaag na mali polindustrijski jaškasti peči, kjer imamo montirano dozirno napravo za dokapavanje dveh tekočin (sicer na ročno regulacijo).

Ing. Emil Kria — Ipsen GmbH Kleve — je predaval o uporabnosti vakuumskih peči za toplotno obdelavo. Poudaril je, da se največ uporabljajo pritiski okoli 1.10—5 torr in opozoril na znano dejstvo, da med vsemi elementi v jeklu v vakuumu najbolj izpareva mangan. Ipsen je razvil univerzalno vakuumsko peč za žarjenje, kaljenje in lotanje jeklenih in neželeznih delov, pri čemer je možno hladiti v plinu ali olju (kaljenje).

Popoldne je predavatelj v kalilnici inštituta prikazal žarjenje kosa v njihovi vakuumski peči z ohlajanjem v dušiku.

Dipl. ing. Božidar Lišić iz Zagreba je predaval o razvoju tehnike ohlajanja pri kaljenju in o delu inštituta na tem področju, pri čemer sodeluje tudi naša železarna. Popoldne je v kalilnici inštituta prikazal delovanje oljne kopeli, v kateri je mogoče regulirati hitrost gibanja olja med ohlajanjem delov v njem. Prikazan je bil film o TTT — diagramih in o delovanju vakuumskih kalilnih avtomatov.

Drugi dan je bil program podobno razdeljen.

V prvem predavanju je dr. ing. Friedrich Hombeck od firme Klöckner IONON GmbH Köln predaval o teoretičnih osnovah in področjih uporabnosti postopka ionitiranja, ki se v zadnjem času zelo uveljavlja. Popoldne je bila demonstracija naprave za ionitiranje. Ta postopek je za nas posebno interesanten, ker se izvaja površinsko utrjevanje z nitriranjem pri znatno nižjih temperaturah in je zato primeren tudi za jekla z manjšo popuščno obstojnostjo. Zaradi posebne zanimivosti tega postopka bo raziskovalni oddelek obdelal razpoložljivo dokumentacijo in pripravil informacijo o tem postopku za Korški fužinar. S predstavnikom firme Klöckner IONON smo se dogovorili, da bi v začetku prihodnjega leta pripravili interno posvetovanje v železarni Ravne z demonstracijo postopka.

V drugem predavanju je dr. ing. Walter Fichtl — Elektroschmelzwerk Kempten v zelo zanimivem referatu prikazal postopek boriranja za utrjevanje površine, pri čemer se super trdo površino lahko dobi tudi lokalno. Sam postopek boriranja je zelo preprost in firma dobavlja potreben prašek ali pasto. Postopek boriranja se izvaja pri temperaturah nad 850 °C in dopušča izdelavo obrabno obstojnih delov iz cenjenih jekel, če imajo ta le zadostno trdnost po ogrevanju na 850, 900 ali 1000 °C. V posameznih primerih lahko boriranju sledi toplotna obdelava — kaljenje in popuščanje.

Tretje predavanje raziskovalnega oddelka naše železarne (dipl. ing. Jože Rodič) z naslovom: »Izbira in toplotna obdelava jekel za izdelavo orodij v industriji umetnih mas« se je po vsebini bistveno razlikovalo od prejšnjih predavanj, vzbudilo pa je dokajšnje zanimanje, ker lahko smatramo, da je Zagreb središče jugoslovanske industrije umetnih mas. S tem je bil dosežen osnovni namen referata, ki je v neposredni zvezi z analizo in informiranjem tržišča o proizvodnem programu železarne Ravne, posebno še v zvezi z bližnjo proizvodnjo tako imenovanih ultra-čistih jekel po novem EPŽ postopku. Z najmočnejšim proizvajalcem umetnih mas tovarno OKI — Zagreb smo se že na posvetovanju dogovorili za izdelavo probnih orodij iz polindustrijske KPŽ proizvodnje in za ugotavljanje obstojnosti v praktični uporabi.

Zadnji dan posvetovanja sta predstavnika firme Degussa Durferit — Wolfgang, dipl. ing. Eysell in dipl. ing. Winter podala informacije o tehnoloških pogojih in dosegljivih lastnostih pri nitriranju po tenifer postopku ter o praktičnih izkušnjah z avtomatizacijo na področju plinske cementacije.

Dipl. ing. Stupnišek iz Prvomajske Zagreb je dopolnil izvajanja o tenifer postopku z nekaj praktičnimi rezultati v proizvodnji orodnih strojev.

V dopoldanskem programu je imel referat še dipl. ing. Roko Cebalo iz Jugoturbine Karlovac, ki je obdelal primerjavo različnih postopkov oplemenitenja površine z namenom povečanja trajnosti rezin pri frezilih.

Splošen vtis o posvetovanju je bil zelo ugoden, nekoliko pa v zadnjem času na takih posvetovanjih motijo v diskusijah neposredne konkurenčne borbe različnih proizvajalcev opreme za toplotno obdelavo. Na tem posvetovanju sta se na precej neprimeren način spopadli firmi Ipsen in Degussa.

Nekateri referati, ki so bili na posvetovanju razdeljeni, so na razpolago v strokovni knjižnici, nekateri od njih pa bodo objavljeni v ediciji Termička obrada — Metalburo Zagreb.

Jože Rodič, dipl. inž.

ŽELEZARSKE ZANIMIVOSTI

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Tudi v ZDA obratuje vedno več mini železarn, čeprav je ravno Amerika domovina velikih železarskih kombinatov. Mini železarne, ki so se najprej začele razvijati v Italiji, nato še v drugih državah, so se v zadnjih desetih letih začele močno širiti tudi v ZDA. Njihova proizvodnja se giblje med 50.000 ton do 150.000 ton na leto. Izdelujejo le eden ali dva artikla v popolnoma avtomatizirani proizvodnji in zaposlujejo le malo ljudi. Največ jih izdeluje betonsko železo, žico ali trakove. Predvidevajo, da bodo v letu 1971 vse mini železarne v ZDA skupno izdelale že 7 milijonov ton jekla. Mini železarne v ZDA imajo enega ali dva lastnika, le redke so v lasti družb oziroma več lastnikov.

JAPONSKA

Železarska industrija Japonske je, kot je znano, vezana na velik uvoz železove rude. Ker je Indija pričela graditi velike železarne, predvidevajo japonski strokovnjaki, da bodo morali v bodoče kupovati železovo rudo v bolj oddaljenih deželah Afrike in Avstralije. Tej podražitvi se bodo izognili le tako, da bodo rudo prevžali z lastnimi ladjami. Vse firme bodo najele kredit in ga uporabile za nabavo ladij. Tako bo znana železarna Nippon Steel Company povečala število svojih ladij na 38 specializiranih ladij za prevoz rude. S temi ladjami, ki predstavljajo že

Razstavljali smo v Zagrebu na BIAM

celo floto, bodo letno prepeljali 50 milijonov ton železove rude iz Afrike in Avstralije.

JUGOSLAVIJA

V Železarni Jesenice so odlili največji odlitek iz elektro jekla v Jugoslaviji. Bruto teža odlitka je 66 ton, teža čistega odlitka pa znaša 40 ton. Elektro jeklo je bilo izdelano v 70-tonski elektro obločni peči asea dne 24. novembra 1971 na popoldanski izmeni, odlili pa so ga v jeklovivarni istega dne.

Ta največji jugoslovanski odlitek je naročil Litostroj—Ljubljana, kamor ga bodo prepeljali s specialnimi vozili. V Litostroju ga bodo obdelali in prodali firmi

Wulkan—Bremen, ki je znana ladjedelnica v Zahodni Nemčiji.

Izmena v topilnici in jeklovivarni je za ta uspeh dobila javno priznanje od vodstva podjetja in sodelavcev.

GRČIJA

Tudi Grčija hoče imeti mini železarno. Zgradili jo bodo z angleškim kreditom. Imela bo eno 40-tonsko elektroobločno peč tipa birlec (enako, kot sta naši dve) z letno kapaciteto 60.000 ton jekla za betonsko železo. Zanimivo je, da bodo elektro peč zakladali tudi do 20 odst. s peleti iz železove rude. Železarna bo pričela obratovati že leta 1973 ter bo baje visoko rentabilna. Rado Jelerčič, dipl. inž.

KULTURNA KRONIKA

NOVA KNJIGA MARJANA KOLARJA

Konec novembra je pri mariborski založbi Obzorja izšla nova knjiga Marjana Kolarja, urednika Fužinarja.

Iz ocene Marijana Krambergerja na ščitnem ovitku povzemamo:

Roman ali daljša novela SEZUJ SE, KADAR STOPIŠ V MOŠEJO opisuje vsakdanjik današnjega slovenskega delavca; v njej se ne dogodi nič fabulativno izjemnega in odločilnega, opisano je samo neko stanje stvari in duha, zadaj pa je čutiti skorajda težno zastavljeno (čeprav strogo leposlovno, neideološko in nedidaktično odgovorjeno) vprašanje: kako je pravzaprav ta hip z našim »delovnim človekom«, ki nam je tolikokrat na ustih, da je beseda pri nas že docela zlizan občevalni drobiž, konvencija, ob kateri najbrž nihče več ničesar ne doživi in ne pomisli — kako ta človek, onkraj vseh teh besed živi v našem ljubem socializmu, je zadovoljen? nezadovoljen? srečen? nesrečen? In zdi se, da je bil Kolar za odgovor na takšno vprašanje načelno zelo primeren človek: primeren po svojem iskanju sredine in mere ter odporu do skrajnosti, primeren po svojem deziluzionizmu in hkrati po treznosti svoje kritike, ki nikjer ne udarja čez rob, v nove aktivistične ideologije take ali drugačne sorte. Rezultat njegove vivisekcije je, da njegovemu junaku ne gre niti tako dobro, kot pravijo poklicni zagovorniki našega družbenega reda, niti tako slabo, kot trdijo njegovi poklicni nasprotniki. Življenje je ostalo, kar je zmeraj bilo in bo (namreč po Kolarjevi ali po moji »antiideologiji«) — preplet svetlobe in sence, čeprav se bodo vsakovrstni pismouki ob tem seveda jezili — jezili ne na življenje, na katero se je težko jeziti, pač pa na človeka, ki si upa kaj takega trditi ne glede na vse njihove bleščeče in prepričljive drugačne argumente.

DAN PROSVETNIH DELAVCEV

18. decembra 1971 je bila v Titovem domu na Ravnah proslava dneva prosvetnih delavcev, ki se ga je udeležilo nad 350 prosvetnih delavcev iz ravske in dravogradske občine. Priznanja in nagrade so prejeli tisti, ki delajo nad 15 let v prosveti, pa tudi upokojeni učitelji iz obeh občin.

Na proslavi so nastopili učiteljski pevski zbor Emil Adamič pod vodstvom profesorja Branka Rajšterja, solisti ljubljanske opere in glasbena šola Ravne.

Srečanje je potekalo v zelo prijetnem vzdušju in nasploh gre vse priznanje za odlično organizacijo TIS Ravne in Dravograd ter sindikatu prosvetnih delavcev.

n. r.

DOMAČ VEČER V ŠTUDIJSKI

Koroški bukvniki in vižarji v študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem — tako je pisalo na vabilu za bukvočni večer v četrtek, devetega decembra letos. V bralnici študijske knjižnice se je zbralo veliko poslušalcev od Črne do Raven. Prišli so tudi taki, ki niso bili osebno vabljeni in zato je bila bralnica kmalu premajhna, veliko poslušalcev je stalo kar ob vratih. Prav bi bilo, da bi podobne kulturne večere prirejali v večjih prostorih — mogoče v prenovljeni dvorani kulturnega doma na Ravnah.

Večer je bil posvečen domačinu — strojskemu bukvoniku Blažu Mavrelu, ki je ob 75-letnici rojstva doživel tudi tiskano izdajo svojih pesmi. Drobnost knjižico pesmi Šopek s koroških bregov so uredili in izdali koroški gozdarji.

Večer je začel ravnatelj študijske knjižnice na Ravnah dr. Franc Sušnik, za njim pa je pevski zbor Šentanelski pavri pod vodstvom inž. Mitje Šipka zapel nekaj pe-

Pod nebo

smi. O tem, kako je prišlo do tiskane izdaje Mavrelovih pesmi, je govoril inž. Andrej Šertel, ki je bil tudi sourednik zbirke Šopek s koroških bregov. Aleš Mrdavišič je prebral nekaj Mavrelovih pesmi, nato pa je prof. Luka Kramolc prebral sestavek o koroških vižarjih in bukvočnikih. Bukvočniki so po njegovih besedah moške, ki so v svoje bukve zapisovali pesmi ali igre, ki so jih sami sestavljali ali pa v večini primerov — prirejali po tujih vzorih, včasih samo tuje sestavke prepisovali. Večer so zaključili Šentanelski pavri s pesmijo Blaža Mavrela, ki jo je uglasbil prof. Luka Kramolc.

Avtor knjižice Šopek s koroških bregov Blaž Mavrel ni prišel na »svoj večer«. »Skromen kot je, ni hotel priti in biti gost svoje ure«, tako je v svojem govoru povedal inž. Šertel.

Po končani prireditvi v bralnici so gostje in sodelavci Delavskega muzeja posvetili minuto spomina dr. Franju Bašu in Avgustu Kuharju, iniciatorjema in ustanoviteljema muzeja, v prostorih muzeja pa so jima odkrili spominsko ploščo.

M. V.

S knjižne police

PESMI PARTIZANOV. Izbrano delo. Mladinska knjiga. Naša beseda. Ljubljana 1971; 168 str.

Zbirka je razdeljena na sedem razdelkov. Uvaja jo Zupančičeva Veš, poet, svoj dolg, nato si sledijo razdelki: Upor, Dom, Ljubezen, Miš, Pohodi, Boji, Boli, zaključujejo pa jo Prešernovi verzi iz Krsta pri Savici: Ak' pa naklonijo nam smrt bogovi... Urednik Franček Bohanec je uvrstil v ta izbor vse slovenske pesnike, ki so pisali pesmi s partizansko motiviko (mimo Prešerna, katerega verzi le zaključujejo zbirko, je predstavljenih 19 pesnikov.).

STUART CLOETE: Kolesa se vrtijo. Roman. Založba Obzorja. Prizma. 33. Maribor 1971; 419 str.

V romanu je opisano zgodovinsko znamenito popotovanje Burrov v začetku preteklega stoletja. To junaško ljudstvo, ki so ga Angleži pregnali iz južnoafriške Kapske kolonije (večinoma so bili potomci tja priseljenih Nizozemcev), je z velikimi težavami prodiralo v afriško divjino in jo osvajalo. Med boji z divjimi domačini, med ljubezenskimi prigodami, usodnimi dejanji in maščevanji, med zapleti usod posameznikov se v tem velikem epu razvija usoda ljudskega plemena, ki naposled v junaškem boju z divjino podleže. Roman je zvesto prikazan izrez iz zgodovinskih dogajanj, katerih uspeh je bila ustanovitev neodvisnih držav Natal, Oranje in Transvaal.

YVES GANDON: Kapitan Lafortune. Roman. Lipa, Koper 1971; 452 str.

Francoski pisatelj Yves Gandon, nosilec treh pomembnih francoskih literarnih nagrad, avtor 25 del (romanov, novel, esejev, potopisov itn.), je v pričujočem romanu predstavil Francijo v obdobju Ludvika XIV. (Sončnega kralja). Roman pa je obenem slikovita in napeta življenjska zgodba glavnega junaka, markiza Felixa de la Prée de la Fleur, z njegovimi ljubezenskimi in pomorskimi pustolovščinami, z lovom na sužnje in osvobajanjem črnih ujetnikov. Zgodovinski verno prikazani ljudje in doba, duhoviti in živahni dialog sta poglaviti odliki tega romana.

HANS FALLADA: Pijanec. Roman. Založba Obzorja. Nova obzorja. 83. Maribor 1971; 295 str.

Pijanec je zadnje delo tudi pri nas znanega nemškega pisatelja Hansa Fallade. Trgovca Sommer sam pripoveduje o svoji nesrečni življenjski usodi, ki ga je privedla do zapora in nazadnje v zdravstveni zavod za pijance. Ko spozna, da gre z njegovo trgovino navzdol, ker mu žena v njej več ne pomaga, seže po kozarcu. Le-ta ga privede v zlo družbo, pripravi ga do nerazumnih dejanj (okrade celo lastno ženo) in nazadnje spravi v zavod, kjer bo ostal do smrti.

HENRY JAEGER: Klub. Roman. Založba Obzorja. Prizma. 34. Maribor 1971; 247 str.

Delo je peti roman nemškega pisatelja Henryja Jaegerja (roj. 1927) in opisuje snobovski svet v fiktivnem švicarskem letovišču Verbania, v katero so se zatekli petičneži, da bi ušli pred blaginjo v rodni Nemčiji. Tu žive tudi emigrantski pisatelji, ki so se sem zatekali (že pred 30 leti) pred Hitlerjevim nasiljem. V verbanjskem »Klubu« poskušajo živeti v skladu s svojo »pravico do sreče«, s tem da se na organiziranih zabavah predajajo svojim strastem. Iz dela diha žolčen odpor zoper družbo brezdelnežev in nevednežev, ki poskuša nesmiselnost svojega življenja utopiti v alkoholu in kupljivi erotiki.

GORE VIDAL: Julijan. CZ. Zbirka Mozaik. Ljubljana 1971; 492 str.

Julijan je roman o eni najzagonetnejših in najzanimivejših osebnosti evropske zgodovine, o rimskem vladarju Julijanu, ki so mu kristjani dali vzdevek Odpadnik. Živel je v 4. stoletju našega štetja in tri leta vladal rimskemu imperiju, ki se je stoletje za tem sesul v prah. Nad Evropo se je spustil mrak srednjega veka. Julijan se je zavedal tega zatona, zato je zastavil vse svoje moči za to, da bi preusmeril tok zgodovine ter svetu vrnil slavo antičnih dni. Delo je napisano v obliki Julijanovih spominov v prvi osebi.

JOŽE GROM: Gobe. Mladinska knjiga, Ljubljana 1970.

Knjižica je izšla v drugem ponatisku in pri naša slikovni in besedni opis 60 vrst gob z navedbo domačega, latinskega, srbohrvatskega, nemškega in italijanskega imena zanje. Pri vsaki je omenjena tudi užitnost gobe. Delo zaključujejo nova spremenjena navodila za nabiranje gob.

ALBERTO BUSIGNANI: Marino Marini. DZavna založba Slovenije in Naprijed. Mojstri 20. stoletja. Ljubljana in Zagreb 1971; 96 str.

Marino Marini, kipar konj in Pomón (Pomona: starorimska boginja vrtov in sadja), čudežev in vojščakov, je ena največjih osebnosti sodobne umetnosti v Italiji in na svetu. Pričujoče delo je monografija o tem velikem toskanskem kiparju in spremlja njegovo dejavnost od začetkov do najnovejših uspehov (pri čemer njegovo delo kritično interpretira), obenem pa dobi bravec v njej obsežen seznam Marinijevih del in izčrpno, sistematično bibliografijo, ki praktično registrira vse spise o Mariniju od 1926 do danes, tako da je to delo tudi dognan študijski pripomoček. (Knjigo dobite v študijski knjižnici.)

JAN MAKAROVIC: Za kateri poklic si poklican. Založba Obzorja, Maribor 1971; 185 str.

Po nekaj brošurah je zdaj pred nami prvo obsežnejše delo o izbiri poklica, ki je namenjeno zahtevnejšemu bralcu, se pravi, srednješolcu in morda še kakšnemu osmošolcu, ki bi si rad res premišljeno izbral svoj življenjski poklic. Na drugi strani pa je knjiga name-

njena tudi vsem tistim, ki mladino pri izbiri poklica vodijo. Razdeljena je v naslednja poglavja: Je vredno razmisliti?; Kaj te veseli?; Ključ do poklica; Kaj zmores?; Kako si izbrati poklic?; Pregled poklicev.

DANILO VEZJAK: Mednarodne poslovne finance. Založba Obzorja. Ekonomsko komercialna knjižnica. 17. Maribor 1971; 372 str.

Delo je druga, dopolnjena izdaja knjige »Mednarodni plačilni promet« istega avtorja,

ki je izšla pred petimi leti. Spremembo naslova in dopolnitev so narekemale spremembe v našem gospodarskem sistemu in v okviru tega v finančnem sistemu. Tako je prejšnja izdaja dopolnjena z naslednjimi poglavji: Mednarodna razmerja, Mednarodni promet kapitala, in mednarodna menjava denarja. Avtor pripominja: »... knjiga ni pisana samo za sedanji čas, temveč predvsem za čas, ki je pred nami, to je za obdobje konvertibilnega dinarja.« In v tem je njena posebna vrednost.

Bolniki in njihov standard

Leto je pri kraju in tudi letos pregledujemo uspehe in neuspehe dela v preteklem letu tako, da jih primerjamo z rezultati prejšnjega leta.

Iz enajstmesečnih statističnih podatkov je razvidno, da se je v primerjavi z letom 1970 v železarni Ravne zdravstveno stanje zaposlenih poslabšalo od 4,75 % na 5,25 % v poprečju na izpad dni zaradi bolezni. Poprečno na mesec je bilo v letu 1970 novih primerov obolenj 226, v letu 1971 pa 262. Poprečno na mesec to-

rej 36 primerov več kot v letu 1970. V skupnih kazalcih je razlika še bolj vidna. V letu 1971 je bilo 2888 primerov novih obolenj, v enakem obdobju leta 1970 pa le 2485, torej 403 primeri več kot leta 1970. Analiza vzrokov še ni izdelana, zato lahko le sklepamo o vzrokih. Eden izmed njih je prav gotovo število zaposlenih.

Gibanje bolniškega staleža v zadnjih petih letih nam prikazuje naslednja tabela:

Bolniški izostanki	1. 1967	1. 1968	1. 1969	1. 1970	1. 1971
— do 30 dni	1,90 %	2,22 %	2,30 %	2,38 %	2,65 %
— nad 30 dni	1,11 %	1,34 %	1,40 %	1,61 %	1,65 %
— porod in skrajšan delovni čas	0,72 %	0,68 %	0,67 %	0,76 %	0,95 %
S k u p a j	3,73 %	4,24 %	4,37 %	4,75 %	5,25 %

Iz podatkov je razvidno, da so najbolj porastli izostanki do 30 dni, daljša obolenja se gibljejo bolj umirjeno. Porodniški dopust in skrajšan delovni čas tudi ne povzročata za-

skrbjenosti. Poglejmo še število izgubljenih dni v primerjalni obliki po kategorijah bolezni v zadnjih treh letih:

Izgubljenih delovnih dni

	1969	Indeks	1970	Indeks	1971	Indeks
— zaradi nesreč pri delu	4841	100	6330	130	6460	133
— zaradi bolezni in nesreč izven dela	29433	100	33765	114	37395	127
— zaradi potrebe in spremstva družinskih članov	536	100	816	152	1105	206
— zaradi poroda in skrajšanega delovnega časa	6095	100	7744	127	10297	168
S k u p a j	40905	100	48655	119	49551	121

(Opomba: v številu so upoštevane tudi proste sobote in dnevi, ki vpadejo v čas bolniškega dopusta.)

Porast izgube delovnih dni opazamo pri vseh kategorijah bolezni, izstopajo izostanki zaradi potrebe in spremstva družinskih članov.

Finančni izdatki v zvezi z boleznijo in dohodki bolnikov v preteklih 11 mesecih so naslednji: za nadomestila osebnega dohodka v času bolezni se je izplačalo za 5646 primerov in 49.551 delovnih dni skupaj 2.247.702,98 din. Od tega za nadomestila osebnega dohodka do 30 dni za 3567 primerov, 24.957 delovnih dni 1.122.165,25 din v breme delovne organizacije in za nadomestila osebnega dohodka nad 30 dni za 2079 primerov, 24.594 delovnih dni 1.125.537,73 din v breme komunale skupnosti zdravstvenega zavarovanja Ravne. Poprečni mesečni dohodek bolnika znaša za poprečno 23 dni mesečno 105.248 S din za bolezn nad 30 dni ali 63,29 % poprečno izplačanih osebnih dohodkov v 11 mesecih tega leta, ki znašajo 1.662,78 din. Nadomestila osebnega dohodka do 30 dni so dosežena v poprečju 103.408 S din ali 62,19 % poprečnih osebnih dohodkov.

Stanje glede dohodkov bolnikov se je v primerjavi z lanskim letom nekoliko izboljšalo saj je bilo leta 1970 nadomestilo osebnega dohodka doseženo le 56,51 % v poprečju od poprečnih osebnih dohodkov. Izboljšanje oziro-

ma povečanje nadomestila osebnega dohodka pa še daleč ne dosega povečanja življenjskih stroškov v letu 1971. Iz tega sledi, da življenjski standard bolnikov s poprečnim nadomestilom osebnega dohodka 1.052,48 din mesečno ni zavidljiv in tudi po vsej verjetnosti ni vzrok za povečanje stanja bolnih.

F. K.

Življenjska izkušnja

Erna bi se rada poročila. Trije snubci se potegujejo zanjo, toda vsak ima kakšno napako. Mati naj bi ji svetovala.

— Prvi je strasten kadilec, je rekla Erna.

— Ne pride v poštev, je odvrnila mati. To postane z leti vedno slabše.

— Drugi pije!

— Tudi ne pride v poštev, ker bo pozneje zmeraj huje.

— Ja, in potem je še eden, tisti... tisti bi me zmeraj rad peljal v gozd in tako!

— Ta je pravi! je rekla mati. Ta je pravi, kajti to z leti popusti!

ŠPORTNE VESTI

O naših športnikih, ki nastopajo v različnih ligah, od podzveznih pa do zveznih, pa tudi o tistih, ki zastopajo klube in društva iz naše doline na raznih tekmovanjih v Sloveniji in tudi v drugih republikah pa seveda tudi o tistih najboljših, ki nas zastopajo v tujini, beremo večkrat v dnevnem časopisju, poslušamo o njih in njihovih uspehih po radijskih sprejemnikih in včasih se celo zgodi, da jih vidimo na televiziji.

Seveda smo veseli, da čimvečkrat beremo o njih, saj to pomeni, da so med najboljšimi športniki, pa tudi ponosni smo na brata Pudgarja, od katerih je Drago letos v odlični formi, pa na Dretnika in ostale mlajše tekače, ki so med najboljšimi v Sloveniji, enako bi lahko zapisali tudi o mladem ravnem plavalnem rodu, pa o odbojkarjih Fužinarja, ki v Sloveniji suvereno vladajo pri članih, članicah, mladinkah in mladincih, le škoda, da zaključek članov v II. zvezni ligi ni bil tako uspešen, kot je na začetku in še dolgo potem kazalo. Ponosni smo tudi na Petračevo, ki je bila celo slovenska športnica tedna, pa na kegljavce, ki kljub slabim pogojem za trening zopet dvigajo glavo. Tudi mladi alpski smučarji, zlasti Högl, Potočnik, Ježeva in Matvozova so naš ponos, in o vseh teh bomo še veliko brali in slišali.

Danes pa si prav zato raje oglejmo razpredelnice in rezultate nekaterih tekmovanj, ki nikjer drugje niso objavljeni, pogledajmo si uspehe naših pionirjev in mladincev, ki tekmujejo v občinskih in medobčinskih ligah. Da bi tudi oni o sebi brali in da bi mi tudi o teh športnikih kaj vedeli.

KOŠARKA

Strokovni odbor za košarko pri ObZTK Ravne, ki ga je v jeseni lanskega leta prevzel tov. Bahun, je organiziral turnir za pionirje, ki je zaradi velikega števila prijav bil razdeljen v dve skupini. V prvi skupini, v kateri so igrali pionirji ŠSD OŠ Slovenj Gradca, Vuzenice in Raven na Ravnah, je zmagala Vuzenica pred Ravnami in Slovenj Gradcem. Na Prevaljah so v II. skupini nastopali ŠSD OŠ Mežice, Dravograda in Prevalj, zmagal pa je Dravograd pred Prevaljami in Mežico. To pa je bil samo prvi del tekmovanja. Čez teden dni so se mladi košarkarji zopet sestali na Ravnah, kjer so se pomerili prvo, drugo in tretjeplasirani iz obeh skupin med seboj oz. igrali za 1., 3. in 5. mesto. V tem finalnem delu tekmovanja se je pokazalo, da imajo najboljšje košarkarje v Dravogradu, saj so si pionirji iz tega kraja z najboljšo igro zasluženo priigrali prvo mesto. Končni vrstni red pa je: 1. ŠSD Dravograd 3 zmage, 2. ŠSD Vuzenica 2 zmagi, 3. ŠSD Mladost Prevalje 2 zmagi, 4. ŠSD Pionir Ravne 1 zmaga, 5. ŠSD Štalekar Mežica 1 zmaga, 6. ŠSD OŠ Slovenj Gradec brez zmage.

ROKOMET

V jesenskem delu medobčinske rokometne lige, ki jo vodi strokovni odbor za rokomet pri ObZTK Ravne, je sodelovalo

5 ekip pionirjev in tri ekipe pionirk. Skupno je bilo torej odigrano 13 tekem, končno zmago pa so si v tem delu pri pionirkah in pionirjih presenetljivo, a povsem zaslužno priborili Dravograjčani, ki so tako krepko prekrizali račune prvakom sezone 1970/71, obema ekipama iz kraja, kjer rokomet največ pomeni, iz Slovenj Gradca.

Prijavi se za TRIM

Tu bi veljalo še pripomniti, da bo že spomladi v tej ligi nastopilo več ekip, saj si je ŠSD Črna že asfaltiralo igrišče zraven šole (vse priznanje članom tega marljivega šolskega športnega društva in ravnatelju Germu pa tudi drugim Črnjanom, ki so pomagali) — pa tudi pionirke ŠSD Pionir z Raven in ŠSD Mladost s Prevalj bodo po vsej verjetnosti zraven.

Pionirke: 1. ŠSD OŠ Dravograd 3 točke, 2. ŠSD OŠ Slovenj Gradec 2 točki, 3. ŠSD OŠ Vuzenica 1 točka.

Pionirji: 1. ŠSD OŠ Dravograd 6 točk (89:35), 2. ŠSD OŠ Vuzenica 6 točk (73:52) 3. ŠSD OŠ Slovenj Gradec 6 točk (51:54), 4. ŠSD Mladost Prevalje 2 točki, 5. ŠSD Pionir Ravne brez točk.

ODBOJKA

Strokovni odbor za odbojko pri ObZTK Ravne že dalj časa uspešno vodi tekmovanje za mladinke in mladince v občinski ligi, medtem ko za pionirje in pionirke prireja turnirje.

V jesenskem delu mladinske odbojkarške lige je nastopilo 6 ekip mladincev in tri ekipe mladink, ki so odigrale skupaj 18 dvobojev. Brez izgubljene tekme je tako pri mladincih kakor pri mladinkah zmagalo ŠSD Gimnazije z Raven.

Razpredelnici pa sta taki:

Mladinke: 1. ŠSD gimnazija Ravne 4 točke, 2. TVD Partizan Mežica 2 točki, 3. ŠSD IC Ravne brez točk.

Mladinci: 1. ŠSD Gimnazija Ravne 10 točk, 2. TVD Partizan Mežica 8 točk, 3. TVD Partizan Črna-Žerjav 6 točk, 4. MA ZMS Reka 4 točke, 5. MA ZMS železar na Ravne 2 točki, 6. ŠSD IC Ravne brez točke.

Tudi jesenski odbojkarški turnir za pionirke je že pod streho, in ko boste to

brali, bo tudi že pionirski, vendar se je do sedaj odigral samo prvi del in tako še ne moremo posredovati končnih rezultatov.

Kljub temu da je bilo tekmovanje pionirk na Ravnah, na tekmovanju ni sodelovala ekipa ŠSD Pionir ravnanske osnovne šole. Ostale ekipe pa so se plasirale tako: 1. ŠSD Mladost Prevalje, 2. ŠSD OŠ Črna, 3. ŠSD Štalekar Mežica.

NOGOMET

Največ uspeha pri vključevanju mladih športnikov v našo občinsko ligo, ki je sedaj postala že medobčinska, je imel lanske jesen strokovni odbor za nogomet pri ObZTK Ravne, ki je uspel vključiti v ligo poleg starih gostov iz Radelj še NK Ojstrico iz Dravograda in njihovo vodstvo, saj je očitno, da zadnje čase zelo dobro delajo v vseh športnih panogah.

Skupaj je v ligi nastopilo 8 moštev, ki so med seboj odigrala kar 28 tekem. V jesenskem delu so bili najboljši pionirji z Leše, za kar jim je treba še posebej čestitati!

Lestvica jesenskega dela: 1. NK Leše-Korotan 10 točk, 2. NK Korotan Prevalje 9, 3. NK Radlje 8 (27:12), 4. NK Libeliče 8 (19:15), 5. NK Akumulator Mežica 8 (16:17), 6. NK Ojstrica Dravograd 6, 7. NK Fužinar B 3 (A ekipa igra v višji ligi), 8. NK Peca Črna 2.

(Tekma s spornim izidom med Korotanom in Radljami ni upoštevana).

Med nogometaši pa ni ustaljeno samo tekmovanje, ki se meri po zadetkih, ampak se ocenjuje tudi njihovo obnašanje na igrišču. To je tekmovanje za »ferplej«. V tem tekmovanju pa so se navedene ekipe razvrstile tako: 1. NK Ojstrica brez kazenskih točk, 2. in 3. NK Fužinar in NK Peca 1 točka, 4. in 5. NK Libeliče in NK Korotan 5, 6. NK Radlje 6, 7. NK Leše-Korotan 8, 8. NK Akumulator 17.

Strokovni odbor za nogomet pri ObZTK pa je poleg lige v lanskem jeseni organiziral tudi mladinski pokalni turnir s predtekmovanjem v Mežici in na Prevaljah in finalno tekmo na Prevaljah. Na turnirju je nastopilo vseh 8 mladinskih ekip, ki sodelujejo v medobčinski ligi. V finalni tekmi sta se srečala zmagovalca obeh skupin NK Radlje in NK Korotan. Pokalni zmagovalac je postal NK Korotan, ki je svojega nasprotnika premagal s 4:2.

KADRI

Tu ne gre več za tekmovanje, ampak za učenje. ObZTK Ravne se je odločila, da pomaga šolskim športnim društvom pri vzgoji kadrov. V lanskem letu so bili organizirani tečaji za organizatorje, vadnike in sodnike športnih društev v panogah atletika, rokomet, odbojka in namizni tenis. Prvi trije tečaji so že bili končani z zaključnimi izpiti, zato že lahko zapišemo, da smo dobili prve najmlajše strokovne kadre, ki bodo prav gotovo opora mentorjem ŠSD, poleg tega pa imajo vso možnost, da se še nadalje izpopolnjujejo.

Vsi tečaji, ki so jih vodili za odbojko Štefan Filipančič, za rokomet inž. Karadja in za atletiko prof. Esat Hadžagić, so trajali 30 ur praktičnega in teoretičnega dela. Tečajev so se lahko udeleževali

KOROŠKI ŠAH

Pohvala šahovskemu klubu Fužinar

Ob svoji 50-letnici je Šahovska zveza Jugoslavije pohvalila tudi šest slovenskih šahovskih društev oziroma klubov za dolgoletno uspešno in požrtvovalno delo v šahovski organizaciji in za zasluge pri širjenju in propagandi šaha. Pohvaljeni so bili: ŽSD Maribor, ŠD Celje, ŠK Domžale, ŠK Kočevje, ŠK Koper in ŠK Fužinar. Če vemo, da v Sloveniji deluje okoli 130 šahovskih društev, klubov in sekcij, pomeni pohvala za Ravenčane izredno priznanje. Morda bo to pomenilo nadaljnji korak v razvoju ne samo ravenskega, temveč celotnega koroškega šaha.

I. slovenska šahovska liga — vzhodna skupina

Končano je tekmovanje v I. slovenski šahovski ligi — vzhodni skupini, ki letos ni bilo tako uspešno za Ravenčane kot prejšnja leta. Vendar je za opravičilo treba povedati, da je Fužinar le v zadnjem kolu igral v popolni postavi, v prejšnjih kolu pa so nastopile včasih tudi po 4 rezerve.

Končni vrstni red: 1. Kovinar Maribor 36 točk, 2. Branik Maribor 34,5, 3. Celje 31, 4. Ptuj 30, 5. Radenci 29,5, 6. Fužinar Ravne 24,5, 7. Rudar Trbovlje 20, 8. Slovenska Bistrica 18,5.

Posamezniki so dosegli naslednje rezultate: ZUNEC 2 (iz 5), ŠMON J. 0 (iz 1) in ERJAVEC 0 (iz 1);

RISTIČ 2,5 (iz 5) in ŠMON J. 1,5 (iz 2);

KOLAR 3 (iz 5), ŠMON A. 0,5 (iz 1) in RISTIČ 0 (iz 1);

VEROVNIK 2,5 (iz 5), RISTIČ 0,5 (iz 1) in KOLAR 0,5 (iz 1);

KOMARICA 1 (iz 5), KOLAR 0,5 (iz 1) in VEROVNIK 0 (iz 1);

KVEDER 1 (iz 4), ŠTUMBERGER 1,5 (iz 2) in PEŠL 0,5 (iz 1);

(mladinec) ŠUMEČNIK 3,5 (iz 7) in (ženska) BAGARI 3,5 (iz 7).

Vidi se, da se je moštvo Fužinarja menjalo iz kola v kolo, saj boljši igralci večkrat niso mogli nastopiti. Iz lige sta izpadla moštvi Slovenske Bistrice in Rudarja iz Trbovelj.

Brzoturnirji

Dne 26. septembra 1971 je bil odigran zadnji brzoturnir za prvenstvo Koroške za leto 1970/71. Turnir je bil v Mežici, zmagal pa je med 14 udeleženci MAUHLER s 13 točkami, 2. JEROMEL 11, 3. POBERŽNIK J. 9, 4. JENSENEK J. 8,5, 5. KOLAR 8 itd.

Na brzoturnirju ŠK Fužinar, ki je bil dne 30. oktobra 1971, je zmagal RISTIČ s 14,5 točke, 2. ŠMON J. 13, 3.—4. VEROVNIK in NIKL 12, 5. KOLAR 11,5 itd.

Ekipna tekmovanja

Dne 10. oktobra 1971 je bil v Velenju troboj članskih mladinskih in ženskih ekip Slovenj Gradca, Žalca in Velenja.

Člani: 1. Slovenj Gradec 44,5, 2. Žalec 36,5, 3. Velenje 27. Najuspešnejši v ekipi Slovenj Gradca je bil ŠTUMBERGER z 10,5 točke od 12 možnih.

Dne 17. oktobra 1971 je bil odigran troboj osemčlanskih ekip, na katerem je zmagala Tovarna meril Slovenj Gradec z 31,5 točke, 2. Elektrokovina Maribor 27,5 in 3. Hidromontaža Maribor 13 točk.

Dne 21. oktobra 1971 je bil odigran dvoboj med sindikalnimi ekipami Slovenj Gradca in Velenja z rezultatom 24:8 za Slovenj Gradec.

Dne 20. novembra 1971 je bil odigran brzopotezni dvoboj na 7. deskah (6 članov in mladinec) med SK Fužinarjem in Ptujem. Zmagalo je moštvo Ptuja z rezultatom 53,5:44,5. Pri Ptujju je bil najboljši PODKRAJŠEK z 10,5 točke, pri Fužinarju pa ŠMON J., prav tako z 10,5 točke.

Turnir za pridobitev III. kategorije

Na turnirju za pridobitev III. kategorije, ki ga je priredilo ŠD Slovenj Gradec, je med 14 udeleženci zmagal ŠUMEČNIK 11 točk, 2. LIPIŠ 11, 3. BRGLEZ 11, 4. JAVORNIK 8,5, 5. ZUPANČIČ 8 itd. Jože Žunec, dipl. inž.

DELOVNE NEZGODE V DECEMBRU 1971

Branko Naveršnik, vzmetarna — pri razvezovanju vezov vzmetnih listov so se ti sesuli in mu poškodovali nart desne noge.

Valentin Krof, valjarna — pri rezanju valjanega materiala na žagi za hladno rezanje mu je zaradi nepravilnega prijema materiala spodrsnilo in je padel, pri čemer si je poškodoval roko.

Marija Ošlovnik, livarna — ko je šla na delovno mesto, je stopila na oster del žlindre in se vrezala v stopalo.

Anton Pogač, topilnica II — pri avtogenem rezanju mu je delček vroče žlindre padel za zaščito rokavice in ga opekel po levi roki.

Stanko Grešovnik, kovačnica — pri prenašanju orodne omare ga je stisnilo za sredinec in prstanec leve roke.

Anton Breznik, topilnica II — pri spuščanju zamašnega droga si je poškodoval dlan leve roke.

Franc Dežman, topilnica II — pri postavljanju kokila je dobil desno nogo pod kokilo in livno ploščo, pri čemer mu je poškodovalo prste.

Vili Klemenc, čistilnica — pri prižiganju avtogenega gorilnika se je opekel po levi roki.

Ivan Zorman, čistilnica — pri čiščenju jeklenih ulitkov se mu je eden pri obračanju na delovni mizi prevrnil in mu poškodoval prst leve roke.

dobri učenci 7. in 8. razredov osnovnih šol in I. in II. letnika srednjih šol. Vsi tečaji (kakor tudi vse tekme, ki smo jih zapisali) so bili ob sobotah v veliki telovadnici v DTK ali v spodnji telovadnici ob železarni ter seveda na letnih igriščih in stadionu na Ravnah.

Izpite za organizatorje, vadnike in sodnike v panogi **odbojka** so uspešno opravili: Marko Brumen, Milan Höcl, Zdravko Grosar, Marjana Naveršnik, Belita Majdič, Irena Golob in Anica Škrubelj iz ŠSD OŠ Črna, Darinka Melanšek, Matjaž Vončina in Veronika Lednik iz ŠSD Štalekar Mežica, Danilo Vute in Peter Kramolc iz ŠSD Mladost Prevalje, Ferdo Tekáč, Danilo Tušek, Marjan Ban, Ivan Paradiž, Leopold Ranc, Dušan Brankovič in Jože Grenko iz ŠSD IC Ravne, Igor Filipančič, Dušan Krivograd, Danilo Kozlar in Mirko Rožej iz ŠSD Gimnazije Ravne in Alojz Harnik iz ŠSD OŠ Podvelka.

Za panogo **rokomet**: Milan Pečovnik, Milan Mlačnik, Stefan Holc, Nevenka Zmrzlikar in Milan Kumer iz ŠSD OŠ Črna, Mirko Šipek, Marjan Sušnik, Karli Ritonja in Lenart Ramšek iz ŠSD Štalekar Mežica, Jože Petrovič, Bojan Pravdič in Jože Vogrin iz ŠSD Mladost Prevalje, Miran Kert, Darko Šrot, Boris Kotnik, Branko Šetina, Roman Lapuh in Stanko Mežnarc iz ŠSD Pionir Ravne, Anton Žvikar iz ŠSD IC Ravne ter Vlado Salamon in Franc Grum iz ŠSD OŠ Podvelka.

In za panogo **atletika**: Miro Petek, Karmen Hovnik in Sonja Gregorc iz ŠSD OŠ Črna, Manica Gobob iz ŠSD Mladost Prevalje, Branko Petek in Rudolf Krebl iz ŠSD IC Ravne, Nada Šober iz ŠSD OŠ Vuzenica ter Zdravko Šebez, Janez Miglič, Oto Gratej in Ivan Pavlič iz ŠSD OŠ Podvelka.

Da bi še lažje ocenili prizadevnost in ukaželnost učencev in dijakov — članov šolskih športnih društev, objavljamo krajšo tabelo, iz katere sledi, da je daleč najšolske društvo osnovne šole iz Črne, ki je pridobilo kar 15 organizatorjev, vadnikov in sodnikov. Če upoštevamo tudi to, da so morali 7 sobot zaporedoma na Ravda, da so se nekaj naučili, lahko ugotovimo samo to, da so bili res vztrajni in željni znanja.

ŠSD	odbojka	rokomet	atletika	skupaj
OŠ Črna	7	5	3	15
OŠ Mežica	3	4	—	7
OŠ Prevalje	2	3	1	6
OŠ Ravne	—	6	—	6
IC Ravne	7	1	2	10
Gimnazija Ravne	4	—	—	4
OŠ Podvelka	1	2	4	7
OŠ Vuzenica	—	3	1	4
Skupaj	24	24	11	59

Dobili smo 59 novih organizatorjev, vadnikov in sodnikov in od njih sedaj pričakujemo, da bodo pridobljeno znanje pridno izkoristili za še boljše delo svojih društev.

Vsem mladim športnikom za tekmovalne in učne uspehe naše iskrene čestitke.

-ate-

Veselite mladih

NAŠI UPOKOJENCI

Radivoj Koren, topilnica I — pri zapenjanju zaboja se je spotaknil in si pri padcu poškodoval kazalec desne roke.

Konrad Polenik, čistilnica — pri brušenju jeklenih ulitkov mu je eden zdrsnil z delovne mize in mu poškodoval prst leve roke.

Branko Fašun, livarna — pri odbijanju livnega sistema pri ulitku se je s kladivom udaril po roki.

Mirko Šestir, termična obdelovalnica — pri odvezovanju furnirskih nožev oziroma pri pripravljanju za kontroliranje so se noži sesuli z odlagalne police in mu poškodovali golen in gleženj desne noge.

Franc Zerdoner, strojni remont — na poti na delovišče je stopil v nezavarovano odprtino in si poškodoval golen desne noge.

Anton Smolar, valjarna — pri pripenjanju gredic na verigo električnega mostnega žerjava mu je spodrsnilo in se je z roko naslonil na vroče gredice.

Branko Volšak, valjarna — pri adjustiranju kvadratnih gredic se mu je ena skotalila na prste desne roke.

Vinko Košutnik, vzmetarna — pri odstranjevanju listnate vzmeti z montažne mize ga je stisnilo za mezinček desne roke.

Franc Trup, čistilnica — pri brušenju tekalnega kolesa se je to zaradi nepravilnega položaja prevrnilo in mu poškodovalo nart desne noge.

Ivan Črešnik, mehanska obdelovalnica — pri čiščenju ostružkov s stružnice si je porezal sredinec desne roke.

DECEMBRA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Jelen Jožef — KV, Podjavoršek Viktor — KV, Gračnar Silvester — PK, Hudin Barica — NK, Černivnik Ivana — NK, Krebs Helena — NK, Pavšer Herman — NK, Pungartnik Anton — KV, Skitek Hubert — KV, Drug Albin — NK, Obreza Bernard — PK, Perger Mirko — NK, Slanič Ivan — NK, Pečnik Anton — PK, Vidovič Franc — KV, Škorjanec Jožef — KV.

DECEMBRA SO ODŠLI IZ PODJETJA

Urbanec Jože — NK, Rus Friderik — VSS, Hromc Stanko — VK, Busija Tomo — KV, Hancman Branislav — PK, Plimon Milan — NK, Slemnik Viktor II. — KV, Kresnik Rozalija — NK, Zakeršnik Venčeslav — KV, Garb Miroslav — KV, Goltnik Anica — SS, Kotnik Martin II. — NK, Helbl Rajko — KV, Vavče Uršu-

Samo skupno delo prinaša koristi

Rozalija Kresnik, roj. 31. avgusta 1927, v železarni od 16. novembra 1964, v vzmetarni kot mazalka vzmeti. Inval. upokojena 10. decembra 1971.

Viktor Slemnik, roj. 27. februarja 1920, v železarni od 7. julija 1941, nazadnje v kovačnici kot delovodja lahke kovačnice. Star. upokojen 7. decembra 1971.

Martin Kotnik, roj. 5. novembra 1914, v železarni od 10. marca 1954, nazadnje v energetskega obratu kot pom. delavec. Inval. upokojen 1. dec. 1971.

Ivan Praznik, roj. 14. maja 1915, v železarni od 28. oktobra 1941, nazadnje v kovačnici kot žerjavovodja. Star. upokojen 25. novembra 1971.

Uršula Vavče, roj. 18. oktobra 1911, v železarni od 6. maja 1942 v livarni kot jedrarka. Star. upokojena 16. decembra 1971.

Stanko Hromc, roj. 22. aprila 1910, v železarni od 4. februarja 1940, nazadnje v strojnem remontu kot delovodja gen. remonta težkih stružnic in naprav. Star. upokojen 1. decembra 1971.

Ivan Recek, roj. 31. julija 1914, v železarni od 29. januarja 1953 dalje v topilnici I. kot topilec. Star. upokojen 17. decembra 1971.

la, — PK, Klančnik Terezija — NS, Lesjak Helena — NK, Faletov Vojko — KV, Merkač Jože — PK, Lakovšek Ludvik II. — NK, Peulič Savo — NK, Recek Ivan — NK, Poberžnik Janez I. — KV, Pokeržnik Anton — NK, Fratar Jože — KV, Štimnikar Janko, dipl. inž. — VS, Vodopivec Drago — NSS, Bilobrk Bariša — NK, Praznik Ivan — PK, Razgoršek Silvo — PK, Epšek Alojz — KV, Ošlak Stanislav — PK.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 5053 Kreis P., Cobol — Programski jezik za komercialne potrebe 1971.
- 5054 Sonntag R. E., Introduction to Thermodynamics. Classical and Statistical 1971.
- 5055 Phase Transformations 1970.
- 5056 Recrystallization Grain growth and Textures 1966.
- 5057 Survey on Important Forging Developments 216 A.
- 3587/125 Izrada paleta za visoku i TH peč bez učvrščavanja žarenjem 1971.

- 5058 Horn W., Wärmebehandlung von Stahl 1968.
- 5059 Haufe W., Werkzeugstähle und ihre Wärmebehandlung.
- 5060 Heinhold L., Kabel und Leitungen für Starkstrom 1965.
- 5061 Fröhr F., Einführung in die elektronische Regelungstechnik 1970.
- 5062 Herbst F., Grundlagen der Wärmebehandlung des Stahles 1969.
- 5063 Haller H. W., Handbuch des Schmiedens 1971.